

**museum
midtjylland**

**ÅRSBERETNING 2015
FOR
MUSEUM MIDTJYLLAND**

Museum Midtjylland, Tlf.: 9626 1920.
Mail: museummidtjylland@museummidtjylland.dk
<http://www.museummidtjylland.dk>
Museumsdirektør: lic.phil. Tinna Møbjerg

Frilandsmuseet, Museumsgade 32, 7400 Herning.
Tlf.: 9626 1900.
Mail: museummidtjylland@museummidtjylland.dk

Blichermuseet på Herningsholm, Viborgvej 72, 7400 Herning.
Tlf.: 9626 1900.
Mail: museummidtjylland@museummidtjylland.dk

Textilforum, Vestergade 20, 7400 Herning.
Tlf.: 9626 1920.
Mail: textilforum@museummidtjylland.dk

Klosterlund Museum og Naturcenter, Kragelundvej 6A, 7442 Engesvang.
Tlf.: 9626 1930. Fax: 9660 8033.
Mail: klosterlundmuseum@museummidtjylland.dk

Vester Palsgaard Skovmuseum, Palsgaardvej 9, 7362 Hampen
Tlf.: 9626 1940. Fax: 7577 0286.
Mail: palsgaardskovmuseum@museummidtjylland.dk

Modtagne tilskud til transformationen pr. 31.12.2015

Herning Kommune	10.000.000
Egefonden	2.500.000
Realdania	470.000
Fabrikant Christian Frederik Madsens Fond	300.000
Manufakturhandlerforeningen for Københavns Almene Fond	295.000
Kulturstyrelsen (proceskonsulent m.m)	205.000
Kulturstyrelsen (samlingsrevision)	204.000
Michael Jensens fond	150.000
Hosebinder laugget	100.000
Helle Mau Jensen og døtres fond	100.000
Midtjysk Skole- og Kulturfond	150.000
Dansk beklædnings- og Textilarbejderforbund	100.000
Statens Kunstfond	50.000
Herning Folkebladsfond	25.000
Handelsbankens Fond	25.000
3F Midtjylland	10.000
Donationer i alt	14.684.000
Private sponsorer: HRT Textiles A/S; Bosweel A/S; Knowledge Cotton Apparel; Lund & Erichsen; Hulgaard Advokater; Arkitec.	<u>366.250</u>
Donationer i alt	<u>15.050.250</u>

1.0 INDLEDNING

Museum Midtjylland har også i 2015 arbejdet med den transformationsproces, som blev igangsat allerede i 2013. Processen indebærer blandt andet en nyudvikling af alle museets udstillinger med afsæt i de fem udstillingssteder. Museet har arbejdet for at få en fokuseret, sammenhængende og klar faglig profil. Ved at have et fagligt fokus på det åbne lands kulturhistorie og tekstilhistorien sikres sammenhængen mellem museets enkelte udstillingssteder og en, tværfaglig sammenhængende rød tråd fra ældste tid til i dag.

Udstillingsstederne Klosterlund og Vester Palsgaard skal være omdrejningspunkt for museets formidling af det åbne lands kulturhistorie, herunder om arkæologi, arkæologiske udgravninger, ressourceudnyttelse, tørveindustri og hedebrug samt skovbrug, plantager og det levede liv i skoven. Udstillingsstederne Herningsholm, Frilandsmuseet og Textilforum skal være omdrejningspunkt for formidling af tekstilhistorien, herunder fra herregårdens historie i forhold til den spirende tekstilindustri og godsernes rolle i feudalsamfundet, over bondesamfundet med strikkehåndværk, bindestueliv og kræmmermentalitet, til nyere tids tekstilindustri, tekstile håndværk, mode og design. Som grundlæggende greb skal der hvert sted med afsæt i museets samling formidles på tværs af forhistorie og nyere tids kulturhistorie.

Den nye udstillingsprofil vil først blive realiseret på Textilforum. Takket være en bevilling fra RealDania har museet haft mulighed for at få professionel assistance fra bl.a. Dansk Bygningsarv til at udvikle en forretningsplan. Gennem donationer og sponsorater (se omstående liste) er der skaffet de økonomiske midler til sammen med arkitekter, grafikere og udstillings-designere at udarbejde et udstillingsprospekt, sponsormateriale, byggeprogram m.m. for udvikling af Det nye Textilforum. Dette arbejde er kvalificeret gennem input fra interessenter og brugere. Desuden har museet frivilliggruppe Textillauget været inddraget i projektet. Ud fra dette materiale har museet været i dialog med flere af de nationale fonde for at opnå støtte til projektet. Det er ikke lykkedes at få transformationen fuldt finansieret i 2015, og derfor har museet valgt at faseopdele projektet efter anbefaling fra flere af de store fonde. Første fase forventes igangsat medio 2016.

Sideløbende med projektet omkring Textilforum, er der arbejdet målrettet på at opbygge et nyt klimastyret fællesmagasin i Kollund. Det er den langsigtede plan, at alle opmagasinerede genstande under Museum Midtjylland på sigt skal finde plads her. I første omgang har det drejet sig om at få plads til den store samling, som skulle flyttes fra bygningerne på Museumsgade 32 i forbindelse med, at Herning Kommune overtager bygningerne, som bliver indrettet til Historiens Hus, der forventes åbent engang i 2016.

Dette hus skal fremover rumme Lokalthistorisk Arkiv, Husflid og flere forskellige foreninger. Her får Museum Midtjyllands frivilliggruppe Landsbylauget også værkstedfaciliteter fremover, således at de sammen med museets faginspektører kan være med til at vedligeholde Frilandsmuseet og den tilhørende have. Museum Midtjylland vil også fremadrettet have en besættelsesudstilling samt en udstilling om Evald Tang Kristensen i hovedbygningen. Inge Faurtofts charmerende små kasser med *En septemberdag på Jens Nielsens bondegård* og *Året gang på Jens Nielsens bondegård* har fået plads i den nederste del af det gamle landbrugsmuseum.

Herningsholm var kun åbent meget sporadisk i 2014. I 2015 lykkedes det at etablere en ny frivilliggruppe, der er organiseret som et nyt laug under Herning Museumssamfund. Herningsholmlauget har været med til at vitalisere Herningsholm og den gamle herregård blev igen åbent for publikum den 1. april 2015. Siden da har der været åbent onsdag og lørdag og her til kommer, at der har været forskellige arrangementer som foredrag, sangaftner, workshop og aktiviteter for børn.

Klosterlund har været delvis lukket i 2015 grundet de omfattende ombygninger, som er foregået her. Med en stor frivilligruppens hjælp har Klosterlund fordoblet sit udstillingsområde, der er etableret en butik, café og handicaptoilet. Udstillingsstedet vil være klar til at tage i brug i løbet af 2016, hvor der vil blive etableret udstillinger med et arkæologisk indhold.

På Vester Palsgaard har de frivillige arbejdet videre med at færdiggøre 1. salen i skovridergården. Der er fortsat aktivitet omkring at få indrettet en skolestue og et vaskehus. Desuden er der gjort en stor indsats for at få registreret en stor fornem tekstilsamling, som er indkommet til museet for snart mange år siden.

Museum Midtjylland har i 2015 haft fokus på at arbejde med sin organisationsstruktur og implementere nye strategier for alle fem museumssøjler: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling. Dette er sammenfaldende med, at museet skulle kvalitetsvurderes af Kulturstyrelsen i november/december 2015. I arbejde med strukturen har museet fået godkendt nye vedtægter af Herning og Ikast-Brande kommuner samt Kulturstyrelsen. Herunder er der også udarbejdet en ny forretningsorden for museets styrelse.

Museet blev som omtalt ovenfor kvalitetsvurderet i 2015 af Kulturstyrelsen. Det er deres samlede vurdering, at museet løser sine opgaver tilfredsstillende. Museet er dog stadig midt i en omfattende transformationsproces, hvor museet samler sin virksomhed på færre adresser. Museet arbejder også aktivt på at højne niveauet for forskningen, forbedre og udvikle sin formidling og indhente efterslæb på registrerings- og bevaringsområdet. Kulturstyrelsen var især kritisk omkring vores magasinforhold. Dette har medført, at museet i løbet af 2015-16 fraflytter flere mindre magasiner og samler genstandene i det nye klimastyret fællesmagasin i Kollund som skal rumme genstande fra både Herning og Ikast-Brande kommuner. Det har også betydet, at museet har udarbejdet en kassationspolitik, så genstande, der ikke er bevaringsværdige, udskilles fra museets samling. På denne måde forventer Museum Midtjylland at kunne leve op til de anbefalinger, som er fremkommet ved kvalitetsvurderingen.

Der er i løbet af 2015 indført en ny organisationsstruktur, og hovedparten af det faglige personale er nu samlet på Textilforum, Vestergade 20, 7400 Herning. Den arkæologiske afdeling er stadig stor, men efterhånden som arbejdet med motorvejen mellem Herning og Holstebro færdiggøres, vil antallet af medarbejdere reduceres. I 2015 rådede museet over cirka 40 årsværk, heraf udgør de projektansatte 10 årsværk. Der er knyttet en stor gruppe frivillige til alle museets udstillingssteder, og det vurderes, at deres indsats udgør omkring 12 årsværk.

Der skal derfor lyde en stor tak til alle de frivillige, der yder en kæmpe indsats, uden hvilken mange ting ikke kunne lykkes. Men jeg vil også gerne rette en stor tak til repræsentanter fra Herning og Ikast-Brande kommuner, fonde og sponsorer, alle museets samarbejdspartnere, min styrelse, og ikke mindst hele personalet på Museum Midtjylland, som har bevaret troen på, at vi nok skal nå i mål med de mangeartede opgaver, som bliver ved med at poppe op.

Tinna Møbjerg

2.0 INDSAMLING, ERHVERVELSER, UNDERSØGELSER, FORSKNING

2.1 Etnologi/nyere tid

Herning Museum/Historiens Hus

Jesper Meyer Christensen har fortsat deltaget i arbejdet med etableringen af Historiens Hus, som efter renovering officielt indvies i 2016 i det tidligere Herning Museum. Frilandsmuseets frivilligruppe, Landsbylauget, bliver en del af Historiens Hus og har fået tildelt 80 % af kælderetagen i trikotagebygningen.

Jesper Meyer Christensen varetager byggesager og lokalplaner for nyere tid i forhold til Museumslovens kapitel 8 samt arbejdet med registrering og afregistrering af gravminder. Frilandsmuseet er løbende blevet renoveret. Arbejdet har primært omfattet renoveringen af den østlige gavl på stuehuset, som forventes færdiggjort i foråret 2016. Arbejdet er foretaget af de frivillige i Landsbylauget med støtte fra diverse sponsorer. Arbejdet med opsætningen af den permanente udstilling En Septemberdag på Jens Niensens Bondegård, som består af 47 perspektivkasser, blev påbegyndt i slutningen af 2015 og blev færdiggjort i januar 2016.

Textilforum

Kristine Holm-Jensen har i 2015 været frikøbt til projekt Uld. Det skal resultere i en populærvidenskabelig bog om tekstil- og beklædningsindustrien i Midtjylland 1930-1990. Bag bogen står Forlaget Stout. Den skrives i samarbejde med lokalhistoriker og journalist Kurt Jørgensen. I den forbindelse er der lavet 28 længerevarende interview samt foretaget en gennemgang af arkivmateriale vedrørende Marshall-lån 1950-1957.

Blichermuseet på Herningsholm

Der er i 2015 etableret en frivilligruppe, Herningsholmlauget, på Herningsholm. Gruppen har siden 1. april 2015 gjort det muligt at holde Herningsholm åbent for publikum onsdag og lørdage. Gruppen mødes kvartalsvis med Jesper Meyer Christensen og Tinna Møbjerg for at evaluere det forudgående arbejde samt at planlægge det kommende kvartalsarbejde. Herningsholmlauget hjælper endvidere til i forbindelse med afholdelse af diverse arrangementer på Herningsholm.

Vester Palsgaard Skovmuseum

I 2015 har museet arbejdet yderligere med samlingsrevision, herunder revision af museets tekstiler. I august modtog museet en Bristol traktor med planteplov og tallerkenharve fra Naturstyrelsen Vestjylland. Traktoren blev i 1960'erne benyttet i Klosterhedens Statsskovdistrikt.

Klosterlund Museum og Naturcenter

I 2015 er samlingen blev omorganiseret i forbindelse med ombygning af museets publikumsfaciliteter. I den forbindelse er der etableret nyt malerimagasin på 1. salen.

2.1.1 Hjemtaget til samlingen

Nyere tid Herning Kommune

Følgende sager er oprettet i 2015:

5287	Genstande vedrørende ITMA	efter 1951
5288	Div. genstande relateret til uldhandlen	efter 1800
5289	Lanatex, v/ Villiam Jørgensen	efter 1930
5290	Konfirmationskjole, faldskærmssilke	1946 - 1947
5291	Verner R. Truelson Trikotagefabrik	1951 - 1994
5292	Viggo Rasmussen	1900 - 1963
5293	Eibi	1952 - 1972
5294	Billeder taget i forbindelse med en nu nedlagt udstilling på det Gamle Museum, på Museumsgade 32 i Herning.	2010'erne
5295	Undertøj, Ivar Polsen, Trikotagefabrik	1940 - 1960
5296	Gunnar Buur	
5297	Sunchic sunds	
5298	Huer, hosebinder	
5299	Konfirmationsfrakke	1936 - 2014
5300	Nitratfilm	1951 - 1988
5432	Undervisningsmateriale	
5433	VHS film tekstil	1980 - 1990
5434	Niebuhr	1986 - 2005
5435	Tryksag tekstil-job	
5436	Tryksag, Hammerum Herred	
5437	Syerske	
5438	Brudekjole, senere farvet blå	1951 - 1989
5439	Wagner tøjbutik	
5440	Diverse billeder, taget af H. P. Hansen	1900 - 1950
5441	Brunkul og brunkulslejre i Midtjylland	
5442	Georg Jensen Damask A/S, Kolding	efter 1752
5443	Dametøj og børnetøj 1950-1999	1950 - 1999
5444	Malerier, C. C. Colstrup	efter 1963
5445	Samlingssag over ovnplader m.fl.	
5446	Tæpper, gulv	
5447	Uniform, DSB	
5448	Oprydning af magasinet.	
5449	Inga Nemeth, hjemmeindustri	1960 - 2000
5450	Undervisningsmateriale design	1965 - 2006
5502	Buks i bomuld	1849 - 1913
5503	Arkivmateriale Danish Textil Network	1983 - 1995
5504	Hammer Tæpper A/S	
5505	Dame genstande, undertøj, kniplede, pynteklæder etc.	
5506	Elka	
5507	Menda	

Nyere tid Ikast-Brande Kommune

Vester Palsgaard Skovmuseum/Klosterlund Museum

4661 Genstande på VPS uden proveniens

4662 Skilt Nr. Snede Trikotagemagasin

4663 Nikolai Mølgaard Andersen, maleri

4664 Hjalte Skovgaard, maleri

4665 Marius Skov, maleri

4666 Edvard Ølund-Hansen, maleri

4667 Valdemar Neiiendam, malerier

2.2 Arkæologi

2.2.1 Hjemtagne genstande:

4361 deraf 1621 (jord)prøver

Oversigt over arkæologiske udgravninger

Navn	Faktureret med moms	bygher	felttimer	maskinetimer
HEM 5090 Motorvej	11445641,51	statslig	12237	3168
HEM 2917 Kærgård	563472,4	statslig	908	21,5
HEM 5396 Troelstrupvej	2494683,2	statslig	3009	374,5
HEM 5319 Trindtoft	633606,76	statslig	944,5	1
HEM 5390 Sindinggård	6153579,53	statslig	685,5	202
HEM 3729 Holflod Øst	153225,12	HK	178	51,5
HEM 4513 Fejerskovparken del 3	254194,56	HK	162	84
HEM 4549 Kildebakken	23780,8	privat	9	0
HEM 4883 Engholm Søpark	134107,45	privat	107	51,5
HEM 5086 Snebjerg Skole	86391,56	HK	0	0
HEM 5130 Bjørnholt-Herning	120908,59	privat	0	0
HEM 5227 Mosebo IV	62500	privat	0	0
HEM 5260 Bording Å og Bodholt Bæk	19485,38	IBK	25	
HEM 5265 Åbrinken	73259,34	HK	0	0
HEM 5270 Krogstrup VII	41391,55	HK	0	0
HEM 5312 Kirkebakke Øst	55527,13	HK	31	30
HEM 5416 Grarupvej Øst	186574,51	privat	109,5	106
HEM 5402 Vesterdamgsvænget	22744,84	privat	31	0
HEM 5404 Dørslundvej 59B	8799,98	privat	2	0
HEM 5414 Tranehøj	30110,21	privat	47	0
HEM 5421 Lillelund Engpard	228491,93	HK	138,5	132
HEM 5460 Tjørring Kirke II	18349,17	privat	24	0
Selvbetalte undersøgelser	231009,82	selvbetalt		

Geofysik

Viborg museum	25357,58
Museum Østjylland	76317,75
Moesgaard Museum	72733,20

Andre projekter

Borgprojekt	3466,96
-------------	---------

2.2.2. Oversigt over udgravninger

HEM 3729 Holflod Øst, Nøvling

Museum Midtjylland har i perioden 26. august til 2. september 2015 foretaget en udgravning på i alt 1.361 m² i forbindelse med anlæggelsen af en ny cykeltunnel under Trehøjevej. Ved udgravningen blev der registreret et større område med ardspor i den nordlige del af feltet. Længere mod sydøst blev der registreret et gårdsanlæg med et omkransende dobbelthejn, som kan dateres til yngre jernalder og sættes i forbindelse med tidligere udgravninger nord for feltet. Indenfor hegnet fandtes et massivt antal anlæg i form af stolpehuller, gruber, en mulig urne og to jernudvindingsovne. Udenfor gårdsanlægget blev der, ud over en del løse anlæg, registreret flere hegnsførøb, et førromersk jernalderhus med væggrøft, en jernudvindingsovn og en lille grube med knoglerester - muligvis fra en gris.

Daglig leder: Martin Winther Olesen

HEM 4513 Fejerskovparken, Rind sogn etape IV

Museum Midtjylland har i perioden 6. august til 21. august 2015 foretaget arkæologisk forundersøgelse på et ca. 23,900 kvadratmeter stort areal sydvest for Lind i Rind Sogn. Forundersøgelsen fandt sted idet Herning Kommune havde udlagt arealet til parcelhusmæssig bebyggelse. Ved undersøgelsen fremkom et enkelt treskibet hus fra Bronzealder centralt i området. Spredt ud over hele arealet fremkom der spredte kogestensgruber. I alt blev der registreret 48 stk.

Daglig leder: Søren Timm Christensen

HEM 4883 Engholm Søpark

Fra d. 2. til 11. september 2015 foretog Museum Midtjylland en forundersøgelse af området nord for Herningsholm forud udstykning af et parcelhusområde. Ved forundersøgelsen fremkom der en skyttegravsstilling fra Anden Verdenskrig som var kendt fra de forudgående geomagnetiske opmålinger. Der fandtes spredte kogestensgruber på den sydøstlige del af udstykningen ud mod Herningsholm Å, samt to kulturlagsrester daterende til henholdsvis senneolitikum og Ertebøllekultur ned mod åen. Udover dette, blev der registreret enkelte større lertagningsgruber uden fund.

Daglig leder: Søren Timm Christensen

HEM 5230 Thyregodvej

Opstartet: Museum Midtjylland har i perioden 10. 14. og 17. december 2015 gennemført arkæologisk forundersøgelse i forbindelse med bygning af hal til øko-konsumæg og etablering af adgangsvej til hallen. Ingen fortidsminder, men ikke afsluttet.

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

HEM 5260 Bording Å, del II

Museum Midtjylland har i perioden 24. marts – 4. juni 2015 gennemført anden del af den arkæologisk forundersøgelse i forbindelse med genslyngning af Bording Å og Bodholt Bæk. Da selve anlægsarbejdet her fandt sted forbindelse med det eksisterende åløb valgte museet at følge entreprenørens afgravning. Strækningen blev således besigtiget løbende. Samtidig blev områderne med det udlagte, opgravede materiale gennemgået for eventuelle fremkomne genstande. Ingen arkæologisk fortidsminde fremkom ved undersøgelsen.

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

HEM 5312 Kirkebakke Øst

I perioden 1.-12. september 2014 og 5.-11.maj 2015 har Museum Midtjylland udført forundersøgelse på et ca. 42.120 m² stort areal i forbindelse med Herning Kommunes udstykning til nyt boligområde ved Kirkebyvej i Gjellerup. I flere af søgegrøfter kunne erkendes bopladsspor i form af anlæg og fyldskifter, samt adskillige stolpehuller. Hertil kom fire gruber og 15

kogestensgruber, samt flere anlæg, der kunne tolkes som ildsteder. I flere af anlæggene blev der gjort fund i form af keramikskår og fragmenter af metalgenstande, og i en nedgravning blev der fundet en velbevaret urne, der efter tømning viste sig at indeholde større og mindre knoglefragmenter.

Den tætteste fundkoncentration lå i den vestlige del af udstykning. Derfor blev der i maj 2015 åbnet et større areal. Herved fremkom der i alt tre huse og en mulig sidebygning

Fundene dateres alle til yngre bronzealder/førromersk jernalder.

Daglig leder: Constanze Rassmann

HEM 5402 Vesterdamsvænget

Museum Midtjylland har i perioden 15. juni - 23. september 2015 gennemført arkæologisk forundersøgelse på et ca. 80.000 m² stort areal, hvor Ide-huse, Grønbjerg skal byggemodne 60 parcelhusgrunde. Samtidig har museet fulgt etableringen af jordvold og regnvandsbassin på et ca. 20.000 m² stort område umiddelbart vest for udstykningen. I første omgang besøgtedes af flere omgange det areal blev som dozet af forud for etablering af regnvandsbassin og jordvold. Herved fremkom ingen forhistoriske anlæg eller genstande. Derefter fulgtes afgravningen af vejtrace og stiforløb, som foregik i etaper, figur 1. Mulden blev afgravet af entreprenøren i den fulde vejbredde, hvorefter der fingravedes en ca. 4 m bred grøft midt i traceet. Museet besøgtede derefter såvel det fingravede areal som det omkringliggende muldafrømmede areal. Ved forundersøgelsen af vejtraceerne fremkom en enkelt kogestensgrube i den vestlige del af arealet samt to små fyldskifter, som tolkedes som meget tvivlsomme kogestensgruber i den sydlige del. De besøgtede arealer udgjorde i alt godt 15.000 m²

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

HEM 5414 Tranehøj, Ikast

Museum Midtjylland har i perioden 2. - 9. oktober 2015 gennemført en arkæologisk forundersøgelse og i perioden 3. - 10. november 2015 gennemført en arkæologisk udgravning på et ca. 23.900 m² stort areal i den sydlige del af Ikast, hvor firmaet Lille Remme A/S skal udstykke parcelhusgrunde. Undersøgelsesområdet udgør etape 2 af udstykningen. En tidligere registreret overpløjet gravhøj, hvor der i forbindelse med graveaktivitet (ikke antikvarisk) i 1880'erne blev fundet en urnegrav fra bronzealderen, sb.nr. 11, kunne ikke genfindes. Ved afgravningen registreredes næsten centralt i den nordlige del tre kogestensgruber som lå placeret på en ret markant top, men der blev ikke erkendt yderligere fyldskifter ved udvidelsen. Ca. 50 meter øst for de tre kogestensgruber fremkom fortsættelsen af hulbæltet HEM 5239 Remmevej 33, som dermed løber hen over det høje plateau. Ved udgravningen blev hulbæltet afrenset over en strækning på ca. 110 m. Hertil kommer de godt 30 m (i vejforløbet), som blev udgravet i forbindelse med forundersøgelsen. I alt er hulbæltet i forbindelse med udstykningen således afdækket i en længde på 142 m. Hulbæltet løber i en næsten lige linje i retningen ca. nordøst-sydvest. Det fremstår ret regelmæssigt med en bredde på ca. 3,3 m og med huller der er ordnet i seks-syv rækker. Stedvist mangler der dog et hul. Hullerne er generelt mellem 30 og 40 cm i diameter – enkelte dog op til knap 60 cm. Dybden ligger oftest på godt 20 cm, men varierer mellem 6 og 46 cm under afgravningsfladen. – Det er tydeligt, at der hen over plateauet, hvor terrænet er mere kupperet er sket en større nedslidning. Især hen over toppen af de mindre forhøjninger er hullernes dybde betydeligt reduceret.

Der blev ikke fundet genstande ved udgravningen. Men ved forundersøgelsen blev der i et enkelt hul fundet et randskår, som med rimelig sikkerhed kan dateres til den sidste del af førromersk jernalder.

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

HEM 5415 Arildskov

Museum Midtjylland har i perioden 7.-9.april og 21.-28.april gennemført en arkæologisk udgravning i forbindelse med et detektorfund af to økser, som blev indleveret d. 26.marts 2016. Ved udgravning blev de resterende økser taget op som præparat samt åbnet et større udgravningsfelt for at kontekstualisere øksernes deponering. Herved fremkom der fem rækker af stolper, som løb i nordøst-sydvestlige retning og kunne følges over en afstand af 109m før begge ender forsvandt i skov, som gjorde en udgravning umuligt. På baggrund af det relaterede øksedepot og derud tagne c14 prøver er det muligt at daterede anlægget til 1600/1700calBC og dermed til overgang senneolitikum tidlig bronzealder. Under udgravning fremkom der også et andet depotfund, lige over for økserne, på den anden side af stolperækken. Depotet indeholdte to guldarmlinge, en guldfingerring, en flintsegl og et opskærpet flintdolk.

Daglig leder: Søren Timm Christensen

HEM 5418 Boest Mose

Den 15. april foretog en udgravning, efter der var fremkommet nogle yderlige detektorfund. Genstande ligger ca. 50m nordvestlig for HEM 5415 og tilhører et kendt depotfund. Udgravningen viste dog, at genstandene var plejet op og dermed ikke længere lå i deres primærleje.

Daglig leder: Søren Timm Christensen

HEM 5416 Grarup

Museum Midtjylland har i perioden 12. maj – 3. juni 2015 gennemført arkæologisk forundersøgelse på størstedelen af det ca. 67.000 m² store areal i Grarup øst for Brande, hvor Nature Energy Månsson A/S skal etablere et biogasanlæg. Der blev ved forundersøgelsen registreret 16 kogestensgruber og et muligt stolpehul. Kogestensgruberne fremkom spredt på især den sydlige del af grunden – ned mod Galkær Bæk. Kogestensgruberne havde en diameter på mellem 30 og 140 cm og var mellem 10 og 65 cm dybe. Der var ikke antydning af regulær bosættelse på arealet.

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

HEM 5421 Lillelund

Museum Midtjylland har i perioden 5. juni – 5. august 2015 gennemført arkæologisk forundersøgelse på størstedelen af det ca. 99.600 m² store areal ved Holing Bæk i Herning, hvor Herning Kommune skal anlægge nye regnvandsbassiner. Der blev ved forundersøgelsen ikke registreret forhistoriske anlæg eller spor efter forhistoriske aktiviteter.

Daglig leder: Vibeke Juul Pedersen

HEM 5090 Motorvej Herning-Holstebro

Vejdirektoratet skal anlægge ny motorvej mellem Herning og Holstebro. Cirka 23 km af denne vej løber gennem Museum Midtjyllands ansvarsområde, hvilket svarer til VD etape 6717 og den sydlige del af VD etape 6714. Anlægsarbejdet omfatter i alt cirka 3.173.000 m².

Daglig leder: Martin Winther Olesen, Lone Ritchie Andersen

I det følgende beskrives de udskilte sager.

HEM 4932 Ljørringvej 42, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i perioderne d. 22.-27. maj og d. 17.-18. november 2015 gennemført en forundersøgelse af et ca. 14.000 m² stort areal beliggende bagved ejendommen Ljørringvej 42 umiddelbart nord for Løven Å. Omkring områdets centrale og højest liggende del, hvor der i 2010 bl.a. blev udgravet en tuegrav samt en urne fra førromersk jernalder, blev der gravet otte søgegrøfter og syv mindre felter med et samlet areal på 1940 m². Herved fremkom et nord-syd orienteret middelalderhus og en mulig toftegrøft samt spredtliggende stolpehuller, som dateres bredt til oldtid.

HEM 5315 Frøsig, Ørre-Sinding Sogn

I perioden d. 5.-9. januar 2015 har Museum Midtjylland foretaget forundersøgelser af flere nyligt fældede skovstykker på matrikel 15e, Nyby By, Sinding, Ørre-Sinding Sogn. Der blev afgravet i alt 6500 m² fordelt på 21 søgegrøfter. Herved fremkom to kogestensgruber, der ikke kan dateres nærmere end til oldtid.

HEM 5318 Ørnoved, Tjørring Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 12. januar -24. april 2015 udgravet dele af en middelalderlandsby beliggende på matriklerne 1a og 15a, Ørnoved, Herning Jorde, Tjørring Sogn, vest for gården Ørnoved.

Udgravningen afdækkede et stort sammenhængende felt på 8.623 m². Her fremkom spor efter flere toftegrøfter og mindst 19 stolpebyggede konstruktioner i form af langhuse, firstolpeanlæg og hegn samt spor efter en smedje med amboltgrube og smedeaffald. Hertil kommer brønde og forskellige gruber, herunder gruber til hørforarbejdning. På baggrund af genstandsmaterialet samt C14-dateringer fra tre anlæg, dateres landsbyen til perioden ca. 1050-1400. Herudover fandtes spor af et vejforløb, som dateres til perioden efter landsbyen og til omkring år 1800.

HEM 5321 Bækgård, Snebjerg Sogn

I perioden d. 22.-23. januar 2015 har Museum Midtjylland foretaget en forundersøgelse af et 1414 m² stort areal på matrikel 1e, Næstholt Gde., Snebjerg, Snebjerg Sogn, nordøst for ejendommen Bækgård. Der blev åbnet en søgegrøft med udvidelser med et samlet areal på 1189 m². Her fremkom to gruber og en kogestensgrube samt spor efter to huskonstruktioner, hvoraf den ene dateres bredt til ældre jernalder mens den anden dateres til middelalder.

HEM 5322 Hundkær, Snebjerg Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 16. februar -10. april 2015 gennemført en større arkæologisk udgravning af et 25.910 m² stort areal fordelt på to områder henholdsvis nord og syd for Helstrupvej nordvest for Snebjerg. På den sydlige del af arealet fandtes der ca. 420 anlæg i form af stolpehuller, gruber, kogestensgruber, to større grubekomplekser, et område med ardspor samt otte såkaldte ”dybe fænomener”. Under udgravningen kunne der udskilles ti treskibede huse, heraf to med dybe grebninger og to med spor efter væggrøft og båseskillerum i øst-enderne. På baggrund af hustypologi suppleret af enkelte C14-datering dateres bebyggelsen til perioden yngre bronzealder-ældre førromersk jernalder. På den nordlige del af arealet fandtes ca. 300 anlæg, som dog var noget dårligere bevaret end i det sydlige område. Der blev udskilt ni egentlige konstruktioner, heraf mindst fire treskibede huse, hvoraf det ene på baggrund af hustypologi skal dateres til bronzealder, mens de øvrige kan være førromerske. I forbindelse med et mindre fyldskifte fandtes desuden en sleben, tyknakket flintøkse, som dateres til Enkeltgravskultur. Der er formentligt tale om en forstyrret grav i en overpløjet høj.

HEM 5331 Vestergård, Snebjerg Sogn

I perioden d. 21.-26. januar 2015 har Museum Midtjylland foretaget forundersøgelser af to smalle tillægsarealer til motorvejens hovedtracé på matrikel 6b, Snebjerg By, Snebjerg Sogn. Der blev afgravet fem søgegrøfter med et samlet areal på 3344 m², og heri fremkom to kogestensgruber og enkelte spredtliggende stolpehuller, som dateres bredt til oldtid.

HEM 5340 Troelstrupvej 2, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i perioderne d.25. marts, d. 20.-24. april og d. 2.-3. november 2015 foretaget en udvidet forundersøgelse af to arealer beliggende på hver sin side af Troelstrupvej samt fulgt opgravningen af selve vejen. I alt blev der afgravet et areal på 1426 m² fordelt på to større felter og 11 testhuller i vejforløbet. Ved undersøgelserne af de to områder ved siden af vejen,

fremkom der bebyggelsesspor i form af flere kogestensgruber og stolpehuller, som dateres til yngre jernalder samt spor efter et middelalderligt dyrkningssystem. Ved undersøgelsen af selve Troelstrupvej blev der ikke gjort fund af nogen art, da der ved anlæggelsen af vejen var gravet så langt ned, at eventuelle forhistoriske anlægsspor var blevet fjernet.

HEM 5341 Pænehøj, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 17.-18. marts 2015 foretaget forundersøgelser af to mindre arealer i den allernordligste ende af museets del af motorvejstracéet. På matrikel 1d, Horslund Hgd, Vinding Sogn, blev der åbnet et mindre felt på 395 m² for at afdække flere faser af et hulvejsforløb, der tidligere er erkendt på marken øst herfor. Endvidere blev der på matrikel 9a, Lergrav Hgd., Aulum Sogn åbnet et mindre felt op mod foden af den fredede gravhøj Pænehøj (sb.nr.: 1800303-153). Der fremkom ikke blev yderligere gravminder eller faser af den kendte høj, men der blev observeret to nord-sydgående digegrøfter vest for højen. Anlæggene kan ikke dateres nærmere.

HEM 5342 Videbækvej, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 24. marts-2. juni foretaget en arkæologisk undersøgelse af et ca. 10.800 m² stort areal ved Videbækvej syd for Aulum. På dette areal kendte museet i forvejen til to sløjfede gravhøje, der på Original 1 kortet over Jersild Bys jorde, er angivet som Kirk Høje. Højene blev genfundet og udgravet, men begge anlæg var meget nedslidte, og der blev ikke fundet gravmateriale eller andet, der kunne bruges til en datering. Herudover blev der undersøgt 22 jordgravede, tyske forsvarsstillinger fra 2. verdenskrig, hvoraf 10 ikke tidligere var kendt, da de blev fundet under markniveau. Hertil fremkom 15 bæltespore fra militære køretøjer og to spor efter kanonlavetter. Der blev fundet et mindre antal genstande, som relaterer sig til den Tyske Værnemagt.

HEM 5343 Enggård, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i perioderne d. 16.-21. april, d. 3.-28. juni og d. 12.-26. oktober 2015 foretaget udvidede forundersøgelser af to arealer på henholdsvis 6570 m² og 8052 m² på matrikel 2s, Ljørring By, Aulum Sogn. På det mindste areal, i engen ned mod Løven Å, blev der afgravet i alt 2110 m² fordelt på 4 søgegrøfter, hvorved der fandtes tre kogestengruber og to stolpehuller, der ikke kan dateres nærmere end til oldtid. Det største areal var en kile der løb ned ad skråningen mod engen, langs hovedlokaliteten, hvor der er fundet bopladsspor fra senneolitikum og bronzealder. Her blev afgravet i alt 7644 m², hvilket betyder, at stort set hele arealet har været afgravet. I området udfor bopladsen blev der med geomagnetometeret konstateret bebyggelsesspor, og ved undersøgelsen fremkom sporene af et toskibet hus, som dateres til senneolitikum. Desuden fremkom et såkaldt firstolpeanlæg og imellem de to konstruktioner fandtes flere spredtliggende anlæg. Ned ad skråningen blev der i mulden opsamlet en del bearbejdet flint fra neolitikum/bronzealder. For foden af skråningen fremkom der ardspor i et flyvesandslag, hvor der også fandtes en flintkoncentration med en udstrækning på ca. 60 m². Herfra blev hjemtaget godt 100 fundnumre, der primært dækker over flint fra Maglemosekultur. En tværpil med udsvajede æghjørner antyder dog et mindre indslag af Ertebøllekultur.

HEM 5349 Krogstrupvej II, Snebjerg Sogn

I perioden d. 8.-12. oktober 2015 har Museum Midtjylland foretaget en udvidet forundersøgelse af et smalt areal på 2295 m² beliggende langs Krogstrupvej. Her blev fundet enkelte, spredtliggende stolpehuller og gruber samt spor efter tre førromerske huse, der dog tidligere er blevet delvist undersøgt i forbindelse med etableringen af Krogstrupvej (journaliseret som HEM 4268 Krogstrup IV).

HEM 5382 Ørrevænget 1, Ørre-Sinding Sogn

Museum Midtjylland har i perioderne d. 10. august - 11. september og d. 7.-9. oktober 2015 foretaget en udgravning af et ca. 7400 m² stort område umiddelbart nordvest for Sinding. Der blev afgravet et stort, sammenhængende felt samt to grøfter med et samlet areal på i alt 6078 m². Lige ovenfor kanten af et tidligere vådområde fremkom et bopladsområde med 8 førromerske huse, hvoraf syv havde velbevarede væggrøfter. I det ene kunne konstateres afsvedne planker og lerklining i væggrøften. Herudover fandtes gruber, kogestensgruber, et udsmidslag med keramik samt en område med ardspor.

HEM 5387 Foldager II, Ørre-Sinding Sogn

I perioden d.29.-30. april 2015 har Museum Midtjylland foretaget forundersøgelser af et godt 10.000 m² stort arbejdsareal i forbindelse med motorvejstracéet, beliggende på matrikel 1e, Foldager Gde., Ørre-Sinding Sogn. Der blev udlagt fem søgegrøfter med et samlet areal på 1036 m². I den nordligste søgegrøft fremkom bunden af en dårligt bevaret kogestensgrube.

I perioden d. 7.-11. september 2015 gennemførtes udgravningen af hovedlokaliteten, som er beliggende på samme matrikel. Udgravningsområdet udgjorde et samlet areal på 3608 m² i form af et samlet felt. Der fremkom ca. 160 anlæg, heriblandt gruber og grubekomplekser, kogestensgruber og stolpehuller, der kan udskilles til mindst fem huse. Husene er treskibede langhuse, som ud fra de konstruktionsmæssige træk og dimensioner, skal henføres til ældre bronzealder. Umiddelbart stemmer dette godt overens med skårmaterialet, der fandtes i nogle af gruberne mellem husene.

HEM 5388 Hedegård III, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i perioderne d. 8.-18. december 2014 og d. 8. maj – 19. juni 2015 foretaget arkæologiske undersøgelser af et areal ved Vindingvej/Kildevej vest for Aulum. Ved forundersøgelsen i 2014, blev der erkendt to områder med bebyggelsesspor. Udgravningen afdækkede to store felter med et samlet areal på 16.096 m² og her fremkom i alt 596 anlæg. I det nordlige felt bestod anlæggene primært af kogegruber, gruber og enkelte stolpehuller. Det var ikke muligt at udskille egentlige konstruktioner, og området tolkes som et aktivitetsområde. Det sydlige felt indeholdt flere huskonstruktioner med tilhørende funktionsgruber med flint og keramik. Der kunne udskilles i alt fem huse, heraf to med forsænket gulv, der tilskrives ældre bronzealder, og tre treskibede langhuse, som tilskrives yngre bronzealder. Husene er dateret på baggrund af typologi og keramikfund.

HEM 5392 Skralhus, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 5.-15. januar 2015 foretaget forundersøgelser af en kørevej ned til Løven Å, beliggende på matr. nr. 4g og 4a, Ljørring By, Aulum Sogn. Der blev afgravet i alt 2093 m² i form af lange søgegrøfter med udvidelser, og her fremkom tre områder med fund, primært bearbejdet flint. Der fandtes ikke bevarede kulturlag, og fundene fremkom enten i muldrag eller på overgang til undergrund. Fundinventaret består af 51 stykker bearbejdet flint, heriblandt to mikroflækkeblokke, flækker, mikroflækker, en skævpil og en tværpil. Der er således diagnostiske stykker fra Maglemose-, Kongemose- og Ertebøllekultur, samt stykker der skal tilskrives neolitikum/bronzealder. Desuden blev der fundet seks stykker keramik, som dateres bredt til jernalder.

HEM 5393 Fonvadvej, Snejbjerg Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 16. januar -9. februar 2015 foretaget en arkæologisk forundersøgelse af et 75.992 m² stort areal beliggende på begge sider af Helstrupvej nordvest for Snejbjerg på matriklerne 39d, 39c, 41k og 37f, Snejbjerg by, Snejbjerg Sogn. Der blev afdækket cirka 12.230 m² fordelt på 20 søgegrøfter med udvidelser. På hele arealet fremkom der meget

spredtliggende anlæg i form af stolpehuller og kogestensgruber, men også en enkelt brønd med et groft magret skår, der ikke kan dateres nærmere. I et område nord for Helstrupvej, umiddelbart vest for motorvejstracéet, fremkom der mere koncentrerede bopladsspor i form af en middelalderbebyggelse bestående af et hus, et firstolpeanlæg og et større grubekompleks beliggende indenfor et system af toftegrøfter. I samme område fandtes også et treskibet hus samt gruber og kogestensgruber, som dateres til perioden bronzealder-ældre jernalder.

HEM 5395 Ljørringvej 52, Ørre-Sinding Sogn

Museum Midtjylland har i perioderne d. 21.-22. maj og d. 4.-11. november 2015 foretaget en udvidet forundersøgelse af et 11.200 m² stort areal fordelt på et sammenhængende tracéstykke og arbejdsareal bag ved ejendommen Ljørringvej 52. Der blev afgravet i alt 5461 m² fordelt på 8 søgegrøfter og to felter. På arbejdsarealet er der ved rekognoscering i 2014 opsamlet bearbejdet flint, som tilskrives neolitikum/bronzealder. Ved forundersøgelsen fremkom der spredtliggende anlæg på det meste af arealet i form af stolpehuller og kogestensgruber. I et blegsandsand fandtes en mindre flintkoncentration med ca. 70 stykker bearbejdet flint, heraf flere stykker som er karakteristisk for Maglemosekultur. I selve tracéstykket fremkom der spor efter et treskibet langhus, der på baggrund af typologiske træk foreløbigt dateres til ældre bronzealder. Desuden fandtes der spor efter middelalderbebyggelse i form af et langhus og to grubehuse samt tre systemer af spidsvinklede, stenfyldte render, der tolkes som toftegrøfter. De to grubehuse afventer udgravning, hvilket forventes gennemført i foråret 2016. Middelalderbebyggelsen skal formentligt ses i sammenhæng med den middelalderlokalitet, der ad flere omgange er undersøgt på den anden side af hovedvejen (journaliseret som henholdsvis HEM 3224 Lille Visgård og HEM 5400 Romvigvej 22), hvor der bl.a. også er fundet et grubehus af samme karakter.

HEM 5397 Hundkær III, Snejbjerg Sogn

Museum Midtjylland har i perioderne d. 9.-20. februar og d. 13.-28. april 2015 gennemført en udvidet forundersøgelse af en tilkørselsvej og et regnvandsbassin med et samlet areal på i alt 22.000 m² beliggende på matriklerne 39a og 39c, Snejbjerg By, Snejbjerg Sogn. I pløjelaget blev der opsamlet flint og skår både nord og syd for den våde lavning, der danner skillelinje mellem de to matrikler. Flinten omfatter bl.a. en mikroflækkeblok fra Maglemosekultur men også stykker, som skal tilskrives neolitikum/bronzealder. På arealet syd for lavningen fremkom der et gråt sandlag med enkelte stykker bearbejdet flint, og helt nede mod lavningen fandtes enkelte kogestensgruber samt en brønd med risflet langs kanten. Nord for lavningen fremkom der adskillige anlæg bl.a. adskillige kogestensgruber på skråningen ned mod vådområdet. Disse skal nok ses i sammenhæng med bebyggelsen fra yngre bronzealder-førromersk jernalder, der er fundet på bakketoppen umiddelbart nord herfor (journaliseret som HEM 5322 Hundkær). Længere oppe ad bakkeskråningen fremkom flere små, meget lyse fyldskifter med flint fra Maglemosekultur og Kongemosekultur.

HEM 5398 Næstholt V, Snejbjerg Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 3.-6. marts 2015 foretaget forundersøgelser på matriklerne 1m, 1n og 1æ, Næstholt Gde., Snejbjerg Sogn. Der blev afdækket et samlet areal på i alt 2253 m² fordelt på tre søgegrøfter og et større sammenhængende felt. I feltet fremkom spredtliggende anlæg i form af enkelte stolpehuller og gruber samt 19 kogestensgruber, der ikke kan dateres nærmere end til oldtid. Der fandtes desuden en grøft, som lå fem meter nord for og fuldstændigt parallelt med det nuværende matrikelskel mellem matrikel 1m og 1n. Hertil kommer fem meget specielle rektangulære anlæg, bestående af en meget skarpt skåret grøft med en meget smal åbning i den ene ende. Funktion og datering er ukendt, men der kendes til et tilsvarende anlæg fra lokaliteten HEM 5424 Ørrevej.

HEM 5399 Kærgård II, Aulum Sogn

I perioden d. 27. april – 5. maj 2015 har Museum Midtjylland foretaget en arkæologisk forundersøgelse af et 10.800 m² stort areal ved Romvigvej ved Ljørring. Der blev afgravet i alt 1538 m² fordelt på fem søgegrøfter og en enkelt udvidelse. Herved fremkom de velbevarede spor efter et treskibet langhus på 16 x 7 meter, bestående af tre sæt tagbærende stolper og et komplet vægforløb sat med dobbeltstolper. Huset dateres typologisk til ældre bronzealder. Herudover blev der lavet tværsnit af tre diger, hvoraf to dateres til nyere tid, mens det tredje var en af de vandingskanaler, der blev opført i årene efter 1864 for at opdyrke heden.

HEM 5400 Romvigvej 22, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i perioderne d. 29. april–22. maj, d. 14.-25. september og d. 25.-26. november 2015 foretaget en udvidet forundersøgelse af et ca. 20.600² stort areal fordelt på et tracéstykke og et udsætningsområde ved ejendommen Romvigvej 22. Der blev afdækket i alt 14.727 m² fordelt på 14 søgegrøfter samt to store og tre små felter. Herved fremkom der cirka 400 anlæg, primært i form af stolpehuller men også enkelte gruber, to mulige ovne, en brønd og et grubehus. Der kunne udskilles mindst seks huse og tre firstolpeanlæg, som på baggrund af anlæggenes udseende og karakter dateres bredt til middelalder. Syd for ejendommen har museet i 1994 fortaget undersøgelser af et gastracé, der løber på tværs af udsætningsområdet, og her fandtes der også spor efter middelalderbebyggelsen (journaliseret som HEM 3224 Lille Visgård, Aulum Sogn). På den modsatte side af hovedvejen er der ligeledes fundet spor efter et middelalderhus, to grubehuse samt toftegrøfter (journaliseret som HEM 5395 Ljørringvej 52, Aulum Sogn), der formentligt også skal tilknyttes samme bebyggelse.

HEM 5422 Romvigvej, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har d. 22. april 2015 foretaget en forundersøgelse af et 1500 m² stort areal på hjørnet mellem Ljørringvej og Romvigvej. Der blev afgravet to søgegrøfter med et samlet areal på 309 m². Der fandtes to flintafslag i mulden samt en grube, som dateres bredt til oldtid. Herudover fremkom en vejgrøft, der tolkes som en skelgrøft fra Ljørringvejs tidligere forløb.

HEM 5423 Jersild VII, Aulum Sogn

I perioden d. 12.-18. juni 2015 har Museum Midtjylland foretaget en forundersøgelse af en kørevej på matrikel 1n, Jersild By, Aulum sogn. Der blev gravet søgegrøfter i hele vejens længde, og cirka midt på strækningen fremkom et område med forhistoriske anlægsspor. Her blev søgegrøften udvidet til fuld tracébredde til et lille felt på i alt 1203 m². Der fremkom 17 gruber, 11 stolpehuller, en kogestensgrube og flere områder med ardspor. I en af gruberne fremkom et lag med brændt knogle samt en del keramik, som dateres bredt til jernalder.

HEM 5424 Ørrevej, Ørre-Sinding Sogn

I perioden d. 13.-20. august 2015 har Museum Midtjylland gennemført en udvidet forundersøgelse af et 5000 m² stort areal beliggende langs vestsiden af hovedvej 18, fra Ørrevej og ned mod Herningsholm Å. Der blev afgravet i alt 2816 m² fordelt på 11 søgegrøfter på de højere liggende terrassekanter, der løber langs hovedvejen, samt to prøvehuller i engen ned mod åen. På den nordlige del af arealet op mod Ørrevej fremkom spor af et rammehus fra middelalderen samt enkelte gruber og spredtliggende stykker flint. Omtrent midt på arealet blev der konstateret spor efter et mindre vådområde, og i kanten af dette kunne der flere steder observeres mindre områder med ardspor. På den sydlige del af arealet ned mod engen, fremkom en del af et treskibet hus fra bronzealder samt spor af yderligere to huse, heraf en mulig brandtomt, som foreløbigt ikke kan dateres nærmere. Desuden fandtes en del af et specielt anlæg, bestående af en nærmest rektangulær grøft, der ”indhegner” et ganske smalt areal på ca. 80 cm’s bredde. Funktion og datering er ukendt. Tilsvarende anlæg med en lignende terrænmæssig placering kendes fra lokaliteten HEM 5398 Næstholt V.

HEM 5425 Grønbæksminde V, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 7. april - 11. juni 2015 gennemført en udvidet forundersøgelse af et 3,5 hektar stort areal fordelt på motorvejstracé og en del af en tilkørselsvej, beliggende på matriklerne 1n, 2l og 2f, Jersild By, Aulum Sogn. Der blev afgravet i alt 15.958 m² fordelt på 14 søgegrøfter med udvidelser på matrikel 1n samt adskillige sammenhængende felter på matrikel 2l og 2 f, som gør, at tracéstykket på disse to matrikler nu er totalundersøgt. Der fremkom spredtliggende bopladsspor i form af stolpehuller, gruber og kogestensgruber med størst koncentration på matrikel 2l og 2f. Der blev i felten udskilt tre treskibede huse, hvoraf der i et af stolpehullerne blev fundet et lille lerkar, der tolkes som et husoffer. Dette hus skal formentlig dateres til ældre jernalder mens bebyggelsesområdet overordnet set dateres bredt til perioden bronzealder- jernalder.

HEM 5426 Kærgård III, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 24. august- 4. september 2015 foretaget en udvidet forundersøgelse af en tilkørselsvej på cirka 18.000 m² beliggende på matriklerne 1e, 1s, 2c, 2l og 3x, Ljørring By, Aulum Sogn. Der blev udlagt i alt 8 søgegrøfter og udvidelser med et samlet areal på 4859 m². På matrikel 3x fremkom der to områder med bopladsspor. Vestligt på arealet fremkom et mindre område med spredtliggende stolpehuller og kogestensgruber, der ikke kan dateres nærmere. I det sydvestlige hjørne af matriklen blev der yderligere afgravet et sammenhængende areal på i alt 2288 m². Her fremkom et bopladsområde med velbevarede spor efter mindst ti treskibede huse, heraf flere med væggrøfter og spor efter båseskillerum i staldenden. Hertil kommer flere større grubekomplekser i umiddelbar tilknytning til bebyggelsen. Husene kan ud fra konstruktionsmæssige træk dateres til ældre førromersk jernalder, hvilket stemmer overens med skårmaterialet fra de spredtliggende gruber, der fremkom mellem husene.

HEM 5427 Sinding Hovedgade, Ørre-Sinding Sogn

Museum Midtjylland har i perioderne d. 24. august-8. september og d. 1.-10. oktober 2015 gennemført en udvidet forundersøgelse af en større tilkørselsvej med et samlet areal på ca. 12.400 m², beliggende midt i Sinding By på matriklerne 2da, 2db, 2dc, 2ec, 2en og 2es, Den vestlige Del, Sinding, Ørre-Sinding Sogn.

Der blev afgravet i alt 18 søgegrøfter plus udvidelser med et samlet areal på 4153 m². På arealet ned mod Sinding Hovedgade fremkom der cirka 200 anlæg, primært stolpehuller men også 25 kogestengruber, 20 gruber samt to ovanlæg. I den centrale del af området kunne der udskilles tre huse samt et firstolpeanlæg, der sammen med de to ovne dateres til middelalder. På den nordlige del af arealet langs Sinding Hovedgade blev der fundet en koncentration af bopladsspor, herunder hovedparten af kogestengruberne, der tilskrives bronzealder. Denne del af bebyggelsen skal muligvis ses i sammenhæng med lokaliteten HEM 4365 Hjortehøj med bopladsspor fra sen bronzealder og tidlig førromersk jernalder, der er beliggende kun 100-150 meter sydvest herfor, på den anden side af Hovedgaden.

HEM 5428 Sofiedal II, Ørre-Sinding Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 30. september -6. oktober 2015 gennemført en forundersøgelse af et nyfældet skovstykke på cirka 5200 m² beliggende på matrikel 1r, Den vestlige Del, Ørre-Sinding Sogn. Der blev afgravet to søgegrøfter og enkelte mindre udvidelser med et samlet areal på 1943 m². Herved fremkom enkelte spredtliggende stolpehuller samt en mindre grube med bronzealderkeramik.

HEM 5429 Kærgård IV, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 13.-15. oktober 2015 gennemført en forundersøgelse af et cirka 3800 m² stort areal beliggende langs østsiden af hovedvej 18, mellem Romvigvej og Løven Å. På marken ses to markante forhøjninger, hvor der tilbage i 1982 er opsamlet bearbejdet flint (journaliseret som HEM 2917 Kærgård). Motorvejstracéet fanger delvist den ene forhøjning,

hvorfor mulden blev afgravet ad flere omgange. Der blev undersøgt i alt 1375 m² fordelt på en bred søgegrøft med udvidelser langs hovedvejen samt et prøvehul i engen ved åen. Herved fremkom enkelte spredtliggende stykker flint og skår, men ingen egentlige kulturlag. Op imod hovedvejen fremkom dog et område med lyst sand, der indeholdt enkelte stykker bearbejdet flint, som dateres til boreal Maglemosekultur. Dette fund skal muligvis ses i sammenhæng med maglemoselokaliteten HEM 2917 Kærgård, der tidligere på året blev udgravet på den anden side af hovedvejen. På arealet ned mod åen fremkom et område med firkantede stolpehuller, hvoraf enkelte indeholdt skår og to endda træpæle. På baggrund af anlæggenes udseende og beskaffenhed dateres de bredt til middelalder.

HEM 5430 Eggersgård III, Ørre-Sinding Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 26. oktober -4. november 2015 foretaget en forundersøgelse af et cirka 16.000 m² stort depotområde ved Ljørringvej. Der blev afgravet i alt 4825 m² fordelt på 11 søgegrøfter med udvidelser. Herved fremkom der spredtliggende boplads spor i form af stolpehuller, gruber og kogestengruber. Det lykkede ikke at udskille egentlige huskonstruktioner eller hegnsforløb, hvorfor anlæggene ikke kan dateres nærmere.

HEM 5431 Foldager III, Ørre-Sinding Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 19. november -18. december 2015 påbegyndt forundersøgelsen af et 2 hektar stort område fordelt på et sammenhængende tracéstykke og depotområde beliggende på matrikel 2m, Foldager Gde., Ørre, Ørre-Sinding Sogn. I selve tracéet langs hovedvej 18 blev der gravet en søgegrøft plus udvidelser med et samlet areal på 2472 m². I den nordlige ende fremkom der spor af et førromersk hus med væggrøft. I samme område fremkom der spor efter endnu et hus i form af tre dybe tagbærende stolper, der enten kan være et midtsulehus eller et treskibet hus, hvor en eventuel parallel tagbærende stolperække er fjernet af vejgrøften. Herudover fandtes der spor efter et lille, treskibet hus, som dateres bredt til ældre jernalder. På selve depotområdet blev der afdækket i alt 5606 m² fordelt på 13 søgegrøfter med udvidelser. Cirka midt på arealer fremkom et område med boplads spor, heriblandt en grube med bearbejdet flint og bronzealderkeramik samt spor efter et stort førromersk hus med meget velbevaret væggrøft og spor efter båseskillerum i staldenden. Hertil kommer et større fyldskifte med stenpakning, hvori er fundet tre små skår, der umiddelbart dateres til jernalder. Dette anlæg undersøges først nærmere i foråret 2016, hvor der også skal laves flere udvidelser omkring bopladssporene.

HEM 5464 Sofiedal III, Ørre-Sinding Sogn

Museum Midtjylland har d. 1. december gennemført en forundersøgelse på matrikel 1t, Den vestlige Del, Sinding, Ørre-Sinding Sogn. Der blev afgravet to søgegrøfter med et samlet areal på 1182 m², hvorved der fremkom et mindre område med ards spor, som dateres bredt til oldtid.

HEM 5465 Bakgård, Ørre-Sinding Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 15.-17. december 2015 gennemført en forundersøgelse af et ca. 4800 m² store tracéstykke beliggende på matriklerne 16d og 16e, Nyby By, Sinding, Ørre-Sinding Sogn. Der blev afmudret i alt 2020 m² fordelt på fem søgegrøfter. I de to nordligste grøfter fremkom der tre mindre områder med ards spor, som dateres bredt til oldtid.

HEM 5467 Løven Å, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har d. 26. oktober 2015 maskingraved fire prøvehuller med et samlet areal på 64 m² allersydligst på matrikel 2s, Ljørring By, Aulum Sogn, på engarealet umiddelbart nord for Løven Å. I et af prøvehullerne fremkom en kraftig, tilspidset, sortsveden, egepæl samt enkelte dyrekogler. Da der herunder fandtes et drænrør, må genstandene ligge i sekundært leje, og de er formentligt kommet op i forbindelse med nedgravningen af drænrøret. Træpælen er så stor og massiv, at der kan være tale om en del af et broanlæg i forbindelse med åen. Alderen er ukendt men potentielt gammel, og derfor indsendes en prøve til dendrodatering.

Motorvejsager med eget budget

HEM 2917 Kærgård, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i perioden d. 23. april -7. maj 2015 gennemført en forundersøgelse af et ca. 6950 m² stort areal beliggende langs vestsiden af hovedvej 18 mellem Romvigvej og Løven Å. Der blev afgravet i alt 1944 m², hvilket ledte til en egentlig arkæologisk udgravning af ca. 100 m² stort mesolitisk kulturlag, som blev gennemført i perioden d. 11. maj til 7. august 2015. I 1982 blev der opsamlet bearbejdet flint på en mindre forhøjning tæt på hovedvejen, og det var netop her der fandtes et gråt sandlag med bopladsflint fra Maglemosekultur. Flintinventaret, der vurderes at være kronologisk rent, fordeler sig på tre mindre koncentrationer, der anses for samtidige. Et fragment af en brændt hasselnøddeskal er C14-dateret til 7313-7032 calBC. Vest for maglemosepladsen fremkom spor af en gammel vej ned til åen, og denne skar endnu en lille flintkoncentration, som typologisk dateres til Maglemosekultur. Vejen er således yngre en denne, men kan ikke dateres nærmere. Der blev hjemtaget ca. 1000 fundnumre, der primært dækker bearbejdet flint.

Daglig leder: Ditte Skov Jensen

HEM 5390 Sindinggård, Ørre-Sinding Sogn.

Museum Midtjylland har i perioden d. 22.-30. september 2015 gennemført en større forundersøgelse af et depotområde på cirka 19.500 m² beliggende på matrikel ed, Nyby By, Sinding, Ørre-Sinding Sogn mellem Sindinggårdvej og Hovedvej 18. Der blev afgravet i alt 6348 m² fordelt på 16 søgegrøfter, heraf 15 på selve jorddepotet syd for viadukten, der går under hovedvejen, samt en enkelt grøft på et smalt tillægsareal til tracéet nord for viadukten. Der blev fundet forhistoriske bebyggelsesspor på hele det undersøgte areal, hvilket også var tilfældet ved forundersøgelsen af det tilstødende tracé, der blev udført i 2014. På den sydlige del af arealet ned mod Rosmosevej fremkom der spor efter mindst ni førromerske huse samt to huse, der formentlig skal dateres til romersk jernalder. På den nordlige del af arealet fremkom meget massive og komplekse bebyggelsesspor i form af flere overlappende gårdsanlæg, som dateres til germansk jernalder. Tilknyttet denne del af bebyggelsen fandtes en klynge på mindst 19 jernudvindingsovne. Hertil kommer flere større områder med ardspor, som fandtes i området mellem den ældre og den yngre bebyggelse. På baggrund af forundersøgelsen valgte Vejdirektoratet at trække jorddepotet ud af motorvejsprojektet, hvorfor det kun var et arbejdsareal ved Rosmosevej samt selve tracédelen langs hovedvejen, der blev indstillet til udgravning.

Udgravningen blev gennemført i perioden d. 12. oktober – 18. december 2015. Der blev undersøgt i alt 16.470 m² fordelt på arbejdsarealet ved Rosmosevej samt tracéstykkerne både nord og syd for viadukten, som blev åbnet op i fuld bredde. I den sydlige del af området fandtes i alt ti førromerske huse med velbevarede væggrøfter i østenderne, heraf flere med spor efter båseskillerum. Et af husene havde desuden rester af svedne planker i både væggrøft og båseskillerum. Nord herfor fremkom et spor efter et gårdsanlæg med et 30 meter langt, treskibet hovedhus som dateres til ældre germanertid. I området både nord og syd for viadukten fremkom massive bebyggelsesspor i form af flere overlappende gårdsanlæg og huse, som dateres til yngre germanertid. Tydelig var en stor, indhegnet gårdsanlæg med hegnsforløb i flere faser. Rundt om indhegningen fandtes enkelte huse, to store grubekomplekser og flere mindre områder med ardspor. Til denne del af bebyggelsen hører desuden en brandplet og to jernudvindingsovne. Umiddelbart syd for viadukten fremkom et ca. 10 meter langt hus med buede vægforløb sat med dobbeltstolper. Dette hus dateres til den sene del af yngre germanertid, og er de foreløbigt yngste bebyggelsesspor på pladsen.

Daglig leder: Ann Cathrine Gadd

HEM 5396 Troelstrupvej, Aulum Sogn

I forbindelse med forundersøgelserne af Herning-Holstebro motorvejen, blev der i 2014 foretaget en udvidet forundersøgelse af store arealer på begge sider af Troelstrupvej ved Aulum, hvilket resulterede i massive og komplekse anlægsspor af bl.a. flere gravhøje og bopladsområder.

Efterfølgende blev der ansøgt om midler til at undersøge de lokaliteter med anlæg, som var for komplekse og tidskrævende til at kunne udgraves i forundersøgelsen. Pengene blev søgt samlet under den administrative sag HEM 5396 Troelstrupvej, som dækker følgende lokaliteter, der alle blev udgravet i 2015: HEM 5332 Grønbæksminde II, HEM 5335 Grønbæksminde III, HEM 5350 Hovedvej 26 og HEM 5391 Skralhus II.

HEM 5332 Grønbæksminde II, Aulum Sogn

Forud for anlæggelsen af motorvejen mellem Herning og Holstebro har Museum Midtjylland i perioden d. 4. marts-15. september 2015 foretaget arkæologiske udgravninger af grave og bopladsspor beliggende på matrikel 3n, Jersild By, Aulum Sogn. Der blev afdækket i alt 8781 m² fordelt på fire grøfter samt fire større og fem mindre felter. Udgravningen ligger i forlængelse af den udvidede forundersøgelse, som blev udført i 2014, hvor langt hovedparten af bopladssporene blev udgravet. Ved selve udgravningen blev der undersøgt en gravhøj og 16 grave fordelt på syv jordfæstegrave og ni urnegrave. Hertil kommer 30 gruber, herunder tre grubekomplekser, 19 kogestensgruber, heraf seks på række, to kogestensrender og to områder med ardspor samt hjulspor i et vejforløb. Desuden blev området omkring to gravhøje, der blev udgravet i 1982 (journaliseret som HEM 2422) undersøgt, men disse var dog allerede totaludgravede.

Selve gravhøjen bestod hovedsageligt af gråhvidt podsolerings sand, hvor der centralt blev fundet det nederste af en cirkelgrav fra Enkeltgravskulturen. Urnegravene dateres foreløbigt til ældre romersk jernalder på baggrund af keramiktypologien. Af særlig interesse er jordfæstegraven A802, hvor der i gravfylden blev fundet to monumentale mortarsten, en i hver ende. På gravbunden, som blev optaget i præparat, blev der fundet et sværd med bevaret tekstil, træskede og læder, som nu er under udgravning og konservering. Desuden blev der fundet en spydspids/kniv samt en skjoldbule med kraftige pyntenitter, som typologisk daterer graven til yngre germansk jernalder. Af de øvrige jordfæstegrave er en foreløbigt dateret til sen yngre romersk jernalder, mens de resterende fem er udaterede. På grundlag af de fremkomne anlæg tolkes pladsen som en langstrakt gravplads beliggende langs et oldtidsvejforløb. Området har i bronzealderen haft karakter af boplads, da alle de daterbare bopladsspor kan henføres til denne periode.

Daglig leder: Thomas Booker Nielsen

HEM 5335 Grønbæksminde III, Aulum Sogn

Forud for anlæggelsen af motorvejen mellem Herning og Holstebro har Museum Midtjylland i perioden d. 10.- 23. juni 2015 foretaget arkæologiske udgravninger af grave og bopladsspor beliggende på matrikel 3n, Jersild By, Aulum Sogn. Der blev i alt afdækket i alt 322 m² fordelt på to mindre felter. Undersøgelsen ligger i forlængelse af den udvidede forundersøgelse af arealet som blev udført i 2014 og januar 2015, hvor langt hovedparten af bopladssporene undersøgt. Ved udgravningen blev der, foruden enkelte stolpehuller og gruber, undersøgt en jordfæstegrav, en ringgrøft og to brandgrave. Ringgrøften har formodentligt omkredset en gravlæggelse, der dog ikke kunne erkendes. 2,7 meter fra ringgrøften blev der fundet en urnegrav og en urnebrandgrube, hvilket indikerer, at ringgrøften har været synlig på overfladen eller har været dækket af en lille jordhøj. Anlæg og urner er foreløbigt udaterede. I jordfæstegraven blev der fundet tre lerkar. Der blev desuden optaget to præparater, ét med en gennembrudt jernkam, og ét der indeholdt en samling af millefiori-perler, en bronzespiralperle og en bronzering. Omkring genstandene var der spor efter tekstilsnor. Præparaterne er under udgravning på konserveringscenteret i Ølgod. På baggrund af keramiktypologi samt jernkammen, dateres graven til yngre romersk jernalder. På grundlag af de fremkomne anlæg tolkes pladsen som en gravplads, der er orienteret langs den samme oldtidsvej som gravpladsen journaliseret som HEM 5332 Grønbæksminde II beliggende umiddelbart sydvest herfor.

Daglig leder: Thomas Booker Nielsen

HEM 5350 Hovedvejen 26, Aulum Sogn

Museum Midtjylland har i perioderne d. 20. april - 22. maj, d. 29. juni – 17. juli, d. 3.-7. august og d. 14.-16. september 2015 foretaget en større arkæologisk udgravning af tre områder med et samlet areal på i alt 12.562 m², beliggende ved ejendommen Troelstrupvej 1 ved Aulum. Udgravningen var iværksat på baggrund af forundersøgelser i 2014, hvor der fremkom bopladsspor fra yngre bronzealder samt gravfund fra jernalderen. I det nordligste felt, som var beliggende nord for gården ud til hovedvej 18, blev der undersøgt en overpløjet højtomt med en stensat grav, som var dækket af et tæppe af hånd- til hovedstore sten. Imellem disse fandtes en sten med skåltegn samt en tyknakket enkeltgravsøkse. Selve gravbunden bestod af en badekarformet stenlægning, men der fandtes ingen spor af den døde, ej heller gravgaver. Trods yderligere afgravning fremkom der ikke spor efter flere gravlæggelser. Det er derfor muligt, at den stensatte grav er centralgraven, og at stenene evt. kan have stået som støtte for en bulkiste fra bronzealderen, en datering der støttes af gravens udformning samt stenen med skåltegn. Enkeltgravsøkse i det øverste stentæppe antyder dog, at den stenforede grav har forstyrret en ældre grav, og at højen derfor er anlagt allerede i Enkeltgravskulturen. I samme udgravningsfelt fremkom desuden resterne af et vejforløb, der også er observeret nær andre gravhøje på flere af områdets lokaliteter.

På arealet sydvest for gården blev der udgravet to felter på henholdsvis 8257² og 2250 m². Her fremkom der bopladsspor i form af stolpehuller, kogestensgruber og gruber, heraf tre store grubekomplekser.

I felten blev der udskilt seks treskibede huse, hvoraf kun de tagbærende stolper, og i enkelte tilfælde indgangsstolper, var bevaret. Bopladsområdet dateres med forsigtighed til yngre bronzealder.

Daglig leder: Ann Cathrine Gadd

HEM 5391 Skralhus II, Avlum Sogn

Museum Midtjylland har i perioderne d. 18.-25. marts og d. 17.-21. september 2015 gennemført en arkæologisk udgravning af et 3947 m² stort areal fordelt på to sammenhængende felter beliggende på henholdsvis matrikel 1k og 4g Ljørring By, Aulum sogn. Der fremkom cirka 400 anlæg, primært stolpehuller, der kunne udskilles til mindst fire treskibede langhuse, heraf et med væggrøft.

Desuden blev der fundet otte større og 12 mindre gruber, to grubekomplekser, tre kogestensgruber og en brønd. Der fandtes kun genstande i et enkelt anlæg; en grube med tre ukarakteristiske skår.

Under diget i matrikelskellet sås en parallelgrøft og en stolpehulsrække langs hermed. På baggrund af anlæggenes beskaffenhed og karakter, dateres bopladsområdet med forsigtighed til yngre jernalder.

Daglig leder: Thomas Booker Nielsen

2.2.3 Sager med detektorfund

HEM 5412 Gribstrup I, Klovborg Sogn

Ved detektorafsøgning er der fremkommet en romersk denar, samt en hank/håndtag udformet som dragehoved – begge indsendt til danefævvurdering. Hertil kommer en blyplade og en ubestemmelig genstand. Fundet og indleveret af Michael Mosegaard.

HEM 5079 Rødding 1, Vildbjerg Sogn

I forbindelse med havearbejde fandt Ingrid Hansen i en attisk Tetradrachme. Genstanden blev indsendt til danefævvurdering.

HEM 5216 Rind Kirke, Rind Sogn

Ved afsøgning med detektor fandt Viggo Kristensen 3 borgerkrigsmønter, 2 bogspænder/-beslag, som alle indsendes til danefævvurdering. Hertil kommer diverse genstande af metal og bly.

HEM 5217 Lund Marked, Gjellerup Sogn

Ved detektorafsøgning er der fremkommet en tenvægt i bly, som indsendes til Nationalmuseet til danefævvurdering. Fundet og indleveret af Michael Thorup.

HEM 5474 Siggård, Tulstrup, Ikast Sogn

Ved detektorafsøgning er der fremkommet en tenvægt i bly samt et bronzefragment. Førstnævnte indsendes til danefævvurdering på Nationalmuseet. Fundet og indleveret af Michael Thorup.

HEM 1671 Ørregård, Ørre Sogn:

Ved detektorafsøgning på lokaliteten Ørregård i den sydvestlige del af Ørre. I sommeren 2015 indleverede detektorbrugeren Per Jensen 3 kobbermønter, 2 spænder, 1 tenvægt, 1 knivende, 1 dupsko, 1 ubestemmeligt bronzefragment samt tre fibler, hvoraf den ene var et skålformet spænde med runeinskriftion på bagsiden. Alle 12 genstande indsendes til danefævvurdering.

Fra samme lokalitet har Jette Madsen indleveret 1 seglstampe, 2 mønter, 2 fibelfragmenter, 1 mulig dragtnål, 1 fingerring samt en dobbeltknap med indlagt glas. Hertil kommer diverse fragmenter af metalskåle/-gryder, blyfragmenter, beslag og nyere mønter. Af de 32 indleverede genstande indsendes 8 til danefævvurdering.

Detektorbruger Tommy Sørensen har ligeledes fra Ørregård indleveret 1 romersk denar, 4 blytenvægte, 3 fibelfragmenter, 1 broche samt 1 bogbeslag. Af de 21 genstande indsendes 10 til danefævvurdering.

Detektoropsamlinger fra nyere tid:

Museet har desuden fået indleveret en del genstande fra nyere tid fundet af forskellige brugere spredt i museets arbejdsområde. Heraf indføres 10 genstande: 7 blyplomber og 3 diverse metalgenstande i museets samling, mens 6 genstande returneres til de respektive findere/detektorbrugere.

Den arkæologiske virksomhed har i 2015 resulteret i en tilvækst i museets samlinger på i alt 4404 fundnumre, hvoraf 1621 er jordprøver.

Museets udgifter til diverse arkæologiske undersøgelser beløber sig til i alt 231.009,82 kr.

2.2.4. Byggesager

Museet gennemgår lokalplaner og diverse byggesager og tilladelser, hvilket er meget tidskrævende. Det drejer sig om små og store byggerier samt sager vedr. blandt andet jordvarme, solfangeranlæg, nedsivningsanlæg, vindmøller, etablering af søer, råstofudnyttelser, vandløbsreguleringer, læhegn, miljøgodkendelser, zonetilladelser, naturpleje, skovrejsninger samt dispensationer vedr. byggelinjer og fredningslinjer. Mange af disse sager er uden interesse og medfører intet arbejde ud over at se dem igennem. Men i en række sager er det nødvendigt at foretage arkivalsk kontrol for at afklare, om der er tidligere fund fra området. I en del tilfælde bliver ejeren kontaktet, eller der foretages besigtigelse, inden der kan tages stilling til sagen. I Herning Kommune og Ikast-Brande Kommune er der i 2015 gennemgået henved 2416 byggesager.

3.0 SAMLINGER, ARKIVER, BIBLIOTEK

3.1 Bibliotek

Biblioteket gennemgås løbende.

4.0 BEVARING

4.1 Konservering

Museet har et formaliseret samarbejde med Konserveringscenter Vest i Ølgod.

5.0 FORMIDLING

Museum Midtjylland formidler bredt og varieret på alle sine afdelinger, som det fremgår af aktivitetskalenderen, der er et fælles program for alle afdelinger.

Museum Midtjylland, Textilforum og Hammerum-Pigen har hver en facebook-side. Desuden findes en instagram-profil for Museum Midtjylland @museum_midtjylland.

5.1 Permanente udstillinger

Herning Museum/Historiens Hus

Besættelsesudstillingen samt udstillingen om Evald Tang Kristensen bibeholdes i bygningerne på det tidligere Herning Museum. I januar 2016 er den permanente udstilling En Septemberdag på Jens Nielsens Bondegård, der består af 47 perspektivkasser, etableret i samme lokale som udstillingen Årets Gang på Jens Nielsens Bondegård.

Den 5. maj åbnede udstillingen *Herning besat og atter frit* i Ovenlyssalen på det tidligere Herning Museum. Udstillingen blev til i et samarbejde mellem Museum Midtjylland, Historisk Forening for Herning Kommune og Lokalhistorisk Arkiv i Herning. Udstillingen blev økonomisk støttet af Kulturelt Samråd Herning.

Bygningerne fra det tidligere Herning Museum skal fremadrettet huse en række historisk forankrede foreninger – herunder Frilandsmuseets frivilliggruppe Landsbylauget – i det nye Historiens Hus, der officielt indvies i 2016.

Textilforum

D. 27. november åbnede udstillingen Pigen i rødt – mysteriet om en jernaldergrav. En sanselig udstilling, hvor man kan følge rekonstruktionen af Hammerum-pigens kjole og frisure og se og prøve jernalderens tekstile teknikker. I forbindelse med udstillingen findes Jernalderspillet om hverdagen i Midtjylland på Hammerum-pigens tid.

Klosterlund Museum og Naturcenter

Museet har været under ombygning i 2015.

Vester Palsgaard Skovmuseum

De permanente udstillinger blev ikke ændret i 2015.

5.2 Særudstillinger

Frilandsmuseet

Udstillingen *Herning besat og atter frit* i Ovenlyssalen på det tidligere Herning Museum åbnede den 5. maj. Udstillingen blev til i et samarbejde mellem Museum Midtjylland, Historisk Forening for Herning Kommune og Lokalhistorisk Arkiv i Herning. Udstillingen blev økonomisk støttet af Kulturelt Samråd Herning.

Textilforum

”Billedvævning og poesi” d. 2. januar – søndag d. 1. februar. Billedvævninger og poesi af autodidakt Merethe Nygaard. Udstilling i uldkamre.

”Gallakjoler” d. 6. januar - 1. marts. En udstilling af danse- og gallakjoler fra Museum Midtjyllands samling. Udstilling i oktagalleriet.

”Hvid” d. 10. februar – 30. juni. Et udpluk af Museum Midtjyllands samling af hvidt tøj og tekstil fra bondesamfund til industrisamfund.

”Hosebinderne” d. 3. marts – 30. juni. Hosebindernes betydningsfulde historie.

”Se min kjole”. 1. april til den 30. juni. Udstilling af indrammede miniaturekjoler skabt af kunstneren Elin Reiter.

”Eventyrligt Håndværk” åbnede d. 4. september. Udstillingen var en oplevelsesudstilling, hvor gæsterne kunne prøve de forskellige tekstile håndværk, strik, hækling, væv og broderi, samt yarnbombe lokalet – gæsterne var med til at skabe udstillingen.

”Jagten på de forsvundne borge – et år med projekt ”Middelalderborge i Region Midtjylland” set gennem fotografens linse”. 1. oktober til 8. november.

”Cosplay” 13. oktober – 15. november: Udstilling af cosplay-dragter.

”Depotfund fra Boest”. Udstilling om Danefæfundene fra Boest. 22. oktober til 1. november.

D. 27. november åbnedes udstillingen ”Winter Wonderland”, en udstilling, der er blevet til i samarbejde med vintagebutikken, Magpie Lane, og indehaveren Sita Busk. Sita Busk viste her sin private samling af vintage-gallakjoler.

Herningsholm

”Folketøj – Modetøj”. 1. april til 10. oktober. Udstilling af dukker iklædt folketøj, som det spejlede sig i moden fra 1750 – 1835.

”Broderi fra gemmerne”. Den 8. juli til 1. oktober. Udstilling af genstande repræsenterende forskellige broderiteknikker fra Textilforums magasiner.

” Blicher, Barkman og brugskunst”. Den 17. oktober til 18. november. Udstilling med udgangspunkt i Steen Steensen Blichers forkærlighed for de danske skove og med trægenstande skabt af trædrejeren Jens Barkman.

Klosterlund Museum og Naturcenter

”Se med følelser”. 22. marts til 31. august. Udstilling af billedkunstner Jette Bækgaard fra Funder.

5.3 Anden formidling:

Museum Midtjylland

D. 16.-17. marts. ”Stone Age Bog Group” afholdelse af et internationalt todages seminar i Rødby i forbindelse med udgravningerne ved Femern Bælt. Tinna Møbjerg.

D. 22 marts: Foredrag om Det nye Textilforum i historisk forening (45 deltagere)

D. 25. april. Hærvejsstrik – en forårstur til herregården Nørre Vosborg med dr. phil Anders Bøgh, Århus Universitet (25 deltagere).

D. 20-22. maj. “Stone Age Bog Group”- besøg på Star Carr udgravningen + netværksmøde i York, England: Lone Ritchie Andersen, Søren Timm Christensen, Tinna Møbjerg, Vibeke Juul Pedersen, Constanze Rassmann.

D. 22.-23 august og d. 29 august. Kvindeliv omkring Kristi fødsel. Samarbejde mellem Museum Silkeborg, Museet for Varde By og Omegn og Museum Midtjylland. Vi gør vores forhistorie levende og lader tre jernalderkvinder, der levede for cirka 2000 år siden, møde hinanden ”live” i rekonstruerede dragter med deres helt specielle frisurer (100 deltagere)

D. 30. august. Hærvejsstrik med "De Vandrende Pinde" - en sensommertur ved Vrads Sande (20 deltagere)

D. 21. september. Organisation af workshop vedr. Bronzealder-flint med Julia Goldhammer.

D. 26. oktober. Møde med Don Henson, York Universitet, vedr. mesoformidling til børn. På Klosterlund og Textilforum. Carsten Tatarczuk, Lone Ritchie Andersen, Tinna Møbjerg, Vibeke Juul Pedersen, Constanze Rassmann.

Herning Museum/Frilandsmuseet

- D. 12. februar. Vinterferie og fastelavn på Frilandsmuseet.
- D. 24. marts. Generalforsamling i Museumssamfundet i Herning.
- D. 1. april. Påske og æggetrantning på Frilandsmuseet.
- D. 16. april. Landsbylauget holder åbent hus.
- D. 16. august. Frokost i det grønne med uld og vikingeblood.
- D. 15. oktober. Kartoffelferie på Frilandsmuseet.
- D. 30. oktober. Spøgelsesjagt på museet.
- D. 21. november. Ane Maries jul.

Herningsholm

- D. 1. april. Genåbning af Herningsholm.
- D. 4. maj. En lærke letted. Koncert med Midtvest Pigechor. Arrangementet blev økonomisk støttet af Kulturelt Samråd Herning.
- D. 8. juni. Syng med Herning Korforening på Herningsholm. Sommerkoncert med fællessang.
- D. 24. september. Alsang på Herningsholm. Alsang med Midtvest Pigechor. Arrangementet blev støttet økonomisk af Kulturelt Samråd Herning.
- D. 3. oktober: Tale i forbindelse med plantning af kvindeeg med rundvisning på Herningsholm.
- D. 13. og 14. oktober. Ridderkappeværksted på Herningsholm.
- D. 29. november. Jul på Herningsholm.

Textilforum

- D. 10. og 11. februar. Vinterferie på Textilforum. Skørte- eller kappeværksted.
- D. 18. april. Sokkedyrsværksted og børneteater Hov!
- D. 20. juni. Tekstillauget deltog med nøgleringsværksted i Liv i Sdr. Anlæg
- D. 7., 8. og 9. juli. Påklædningsdukkeværksted
- D. 4., 5. og 6. august. Mæh – en dag med uld
- D. 3. oktober. Sokkedyrsværksted og børneteater Skyggen
- D. 7. og 8. november. Tekstillauget deltog med sokkedyrsværksted på Børneteaterfestivalen i Huset no.7.

Vester Palsgaard Skovmuseum

- D. 11. og 12. februar. Vinterferie. Børneaktiviteter, rul et bivoksllys, lav masker, fastelavnsris og klip gækkebreve.
- D. 11. marts. Generalforsamling, Støtteforeningen Vester Palsgaard Skovmuseum.
- D. 15. juli. Cykeltur, Hjortestien og Hærvejen mod øst.
- D. 16. august. Sommerfest på skovridergården. Kulturhistorisk arrangement med boder med kunsthåndværk og gammelt håndværk.
- D. 6. september. Medlemstur for støtteforeningerne ved Klosterlund Museum og naturcenter og Vester Palsgaard Skovmuseum. Turen gik til Moesgård Museum og Den Gamle By
- D. 14. og 15. oktober. Efterårsferie, medbring egen æbler til at presse til æblemost, dekorer papir eller snit en roelygte.
- D. 30. oktober. Halloween i den gamle skovridergård. Lyset er slukket på museet og der skal løses opgaver undervejs.
- D. 28. og 29. november. Jul i skovridergården, lav en julebuk i strå, lav et voksæble, dekorer papir, klip julepynt og bag pebernødder.

Klosterlund Museum og Naturcenter

- D. 9. og 10. februar. Vinterferie på Klosterlund. Børneaktiviteter, rul et bivoksllys, lav masker, fastelavnsris og klip gækkebreve.
- D. 15. februar. Silkeborg Orienteringsklub, stævne. Museet brugt som base.
- D. 18. marts. Generalforsamling i Klosterlund Museumsforening.

- D. 21. Maj. Det lille museum i Stenholt Skov, udlejet til privat selskab
- D. 30. maj. Bøllingsø løbet.
- D. 31. maj. Fuglenes dag i Stenholt Skov.
- D. 5. juni. Grundlovs møde ved museet.
- D. 14. juni. Klosterlund Kildemarked. Kulturhistorisk arrangement med boder med kunsthåndværk og gammelt håndværk.
- D. 7. og 14. juli. Køretur med museets jyske hest Prins Aksel. Efterfølgende bage pandekager over bål.
- D. 8. juli. Cykeltur med kurs mod øst, Hærvejen.
- D. 11., 12., 18., 19., 25. og 26. juli. Arbejdende museum på Klosterlund.
- D. 13., 20. og 27. juli. Tørve triller for en dag. Lær at lave tørv sammen med tørvebisserne.
- D. 22. juli. Vandretur – Rundt om Bøllingsø.
- D. 1. og 2. august. Arbejdende museum på Klosterlund.
- D. 27. september. Svampetur, Kompedal Plantage.
- D. 12. og 13. oktober. Efterårsferie, medbring egen æbler til at presse til æblemost, dekorer papir eller snit en roelygte.
- D. 21. og 22. november. Jul på Klosterlund, lav en julebuk i strå, lav et voksæble, dekorer papir, klip julepynt og bag pebernødder.

5.3.1 Formidling i undervisningsøjemed

Museum Midtjylland

- D. 12. november Skolebesøg Hodsager skole på motorvejsudgravninger (ca. 60 børn)

Textilforum

- D. 5. januar. En klasse fra Via Design.
- D. 15. januar. En klasse fra Herning Gymnasium.
- D. 19. januar. En klasse fra Via Design.
- D. 28. januar. Tre klasse fra Herning Gymnasium.
- D. 30. januar. En klasse fra Årstad, Videregående Skole, Norge.
- D. 17. marts. En klasse fra LærDansk Herning.
- D. 24. marts. En klasse fra Herning Gymnasium.
- D. 15. april. En klasse fra Via Design.
- D. 22. juni. To elever og lærer fra Herningsholm Skole.
- D. 24. juni. En klasse fra Holtbjerg Skole.
- D. 18. august. En klasse fra Herningsholm Erhvervsgymnasium, byvandring.
- D. 29. september. En klasse fra Via Design.
- D. 29. september. To klasser fra Lind Skole.
- D. 22. oktober. En klasse fra Uhre Friskole.
- D. 29. oktober. En klasse fra Uhre Friskole.
- D. 13. november. To klasser fra Midtjyllands Kristne Friskole.
- D. 26. november. To grupper fra Børneliv, Sunds.
- D. 26. november. En gruppe lærere fra Herning Gymnasium.
- D. 8. december. En klasse fra Uhre Friskole.
- D. 15. december. En klasse fra Uhre Friskole.
- D. 18. december. En klasse fra Herning Gymnasium.

Klosterlund Museum og Naturcenter

Undervisningsforløb med naturvejleder Carsten Tatarczuk på Klosterlund

- D. 23. april. Engesvang Skole – museet.
- D. 11. maj. Rudolf Steiner skolen – Smedning + tørv
- D. 12. maj. Rudolf Steiner skolen - højmosetur

- D. 19. maj. Naturvejledning, voksen selskab fra Kragelund – Stenhardt Skov.
- D. 27. maj. Den Kristne Friskole, Herning – Stenhardt.
- D. 29. maj. Engesvang Skole – museet.
- D. 29. maj. Bording Skole – museet.
- D. 9. juni. Hyldegårdsskolen, Ikast – Stenhardt.
- D. 18. juni. Rudolf Steiner skolen – museet.
- D. 21. juli. Højskolen Silkeborg – Naturvejledning.
- D. 25. august. Gjellerup skole, Herning – Stenhardt.
- D. 8. september. Gødvad Efterskole – Stenhardt.
- D. 10. september. Kragelund skole – Naturvejledning.
- D. 23. oktober. Den Kristne Friskole, Herning – Stenhardt.

Vester Palsgaard Skovmuseum

- D. 2. marts. Ejstrupholm Skole – undervisning i lokalhistorie, søgning i digitale kilder.
- D. 27. og 28. maj. Børnehaven Regnbuen fra Hampen benytter museets græsareal til at holde ude-børnehave. Vi stiller toiletfaciliteter og vand til rådighed.

5.3.2 Omvisninger og foredrag:

Museum Midtjylland – Arkæologi, Interne Arrangementer

- D. 17. januar Udflugt til Moesgård Museum
- D. 17. februar Foredrag Simon Kjær Nielsen: Harald Blåtands største borg – Aggersborg fra vikingetiden til middelalder.
- D. 10. marts Foredrag Jesper Hjerminde: Viborg, vikingetid, midtjysk middelalder og Knud den Store.
- D. 30. juni Foredrag Henk Boer og Esben Klinker Hansen: Besættelsens spor i Midtjylland – Kampvognstillingerne ved Aulum.
- D. 25. august Åben udgravning Troelstrupvej
- D. 15. september Foredrag Lars Krantz: En lystig historie.
- D. 20. oktober Foredrag Lars Sass Jensen: Vordingborg – Danmarks største kongeborg.
- D. 10. november Foredrag Helle Henningsen: Nørre Vosborg – magtfuld borg og herresæde.

Museum Midtjylland- Arkæologi, Eksterne Arrangementer

- D. 26. januar: Foredrag for Haderup Museumsforening (30 personer): Martin Winther Olesen.
- D. 18. februar: Foredrag for lokalhistoriske Forening Vildbjerg (35 personer): Martin Winther Olesen.
- D. 16. april: Foredrag om motorvejsudgravninger på Herning Bibliotek (15 personer): Martin Winther Olesen.
- D. 25. april: Forskningens Døgn på Herning Bibliotek: Ulv i fåreklæder: Lone Ritchie Andersen, Ann Catherine Gadd, Zsafia Kölcze, Ditte Skov Jensen, Annemette Jørgensen, Tinna, Møbjerg, Constanze Rassmann (100 deltagere)
- D. 30. maj: Rundvisning i Boest i forbindelse med Turismens Døgn (150 personer): Vibeke Juul Pedersen og Constanze Rassmann.
- D. 11. august: Rundvisning på motorvejsudgravningerne for DJS og Sangens hus bestyrelser (16 personer): Martin Winther Olesen.
- D. 24. august: Foredrag for Y mens club Vildbjerg (70 personer): Martin Winther Olesen.
- D. 24. september: Foredrag for Skives Arkæologiforening (30 personer): Constanze Rassmann
- D. 8. december: Foredrag i Boest Forsamlingshus (40 personer): Vibeke Juul Pedersen og Constanze Rassmann.
- D. 10. december: bustur og rundvisning for pressefolk af Club Brügge (40 personer): Jesper Meyer Christensen, Martin Winther Olesen og Constanze Rassmann.

Herningsholm

D. 11. november: Foredrag om Herningsholms malerier: Søren Toftgaard Poulsen.

Herningsholm – eksterne foredrag

D. 17. september. Jesper Meyer Christensen holdt foredrag om Herningsholm i Historisk Forening for Herning Kommune (40 deltagere).

Textilforum

D. 18. februar. Rundvisning for Rotary Herning.

D. 3. marts. Rundvisning for Holtbjerg Aktivitetscenter.

D. 21. april. Rundvisning for Herning Postpensionister.

D. 9. maj. Rundvisning for en familiegruppe.

D. 12. maj. Rundvisning for FDF Samvirke.

D. 29. maj. Rundvisning for 3F.

D. 13. juni. Rundvisning for Forsvarsbrødrene i Ringkøbing Amt.

D. 20. august. Rundvisning for Vester Nykirke Menighedsråd.

D. 27. august. Rundvisning for Tidligere lærere i Videbæk Kommune.

D. 5. september. Rundvisning for privat selskab.

D. 21. september. Rundvisning for ege personaleforening.

D. 13. november. Rundvisning for Ikast-Brandebyråd.

Textilforum – eksterne foredrag

D. 3. februar: Foredraget Fra Hosekræmmer til outsourcing for Hedeboernes Seniorklub, Aulum (50 personer): Kristine Holm-Jensen.

D. 4. februar: Foredraget Fra Hosekræmmer til outsourcing for Faurholt Kirke (40 personer): Kristine Holm-Jensen

D. 16. februar: Foredraget Fra Hosekræmmer til outsourcing for Via Design (30 personer): Kristine Holm-Jensen.

D. 8. september: Foredraget Fra hosekræmmer til outsourcing for Via Design (140 personer): Kristine Holm-Jensen.

D. 11. september: Foredraget From Knitwear to Outsourcing for Via Design (130 personer): Kristine Holm-Jensen.

D. 2. december: Juleforedrag for Gigtforeningen Herning (22 personer): Kristine Holm-Jensen.

Byvandring

D. 6. maj. Tekstilekspedition til Ikast. En omvendt byvandring, hvor folk fortæller.

D. 20. maj. Hedeboender og de første tekstilfabrikker.

D. 6. juni. Børnebyvandring.

D. 25. juni. Fra bondeland til tekstilindustri.

D. 9. juli. Kælder- og baggårdsfabrikker.

D. 13. august. Tekstil, jernbane, messer og uddannelse.

D. 3. september. Danmarks Manchester.

Private byvandring

D. 5. juni. Jesper Meyer Christensen foretog en privat byvandring.

D. 30. juni. Jesper Meyer Christensen holdt en byvandring for Beredskabsstyrelsen, Birkerød.

D. 18. august. Kristine Holm Jensen holdt byvandring for Herningsholm Erhvervsgymnasium.

D. 26. september. Kristine Holm Jensen foretog en byvandring.

D. 12. november. Jesper Meyer Christensen holdt en byvandring for Hospitalsenheden Vest, Holstebro.

D. 10. december. Jesper Meyer Christensen holdt en privat byvandring.

Klosterlund Museum og Naturcenter

- D. 1. februar. Spejdere, Thorning – omvisning.
- D. 7. maj. Selskab fra Engesvang – omvisning.
- D. 16. juni. Rotary, Ikast – omvisning.
- D. 17. juni. Rotary, Nørre Snede – omvisning.
- D. 28. juni. Selskab, Emil Ernsts familie – omvisning.
- D. 8. august. Privat selskab, Det lille museum, udlejet til bryllup – omvisning.
- D. 30. august. Kartoffeltyskerne, selskab – omvisning.
- D. 31. august. Privat selskab, børnefødselsdag – Højmosetur, mad i sydegrube.
- D. 6. august. Selskab, Skt. Georgs Gilderne – omvisning.
- D. 17. september. Selskab Go North – Hærvejen, mad i sydegrube.
- D. 26. september. Privat selskab, fødselsdag.

Vester Palsgaard Skovmuseum

- D. 30. april. Aktører fra Det Store Vandskel – omvisning.
- D. 11. og 12. maj. Naturstyrelsen Midtjylland, kursus-dage.
- D. 18. maj. Selskab, Skt. Georgs Gilderne, Silkeborg – omvisning.
- D. 3. juni. Selskab, Bjert Busser – omvisning.
- D. 6. juni. Privat selskab, leje af 1.sal.
- D. 7. juni. Privat selskab, leje af 1.sal.
- D. 8. juni. Selskab, Bjert Busser – omvisning.
- D. 21. juni. Aidt Menighedsråd – omvisning.
- D. 24. august. Privat selskab.
- D. 26. august. Privat selskab.
- D. 6. september. Svampedag, Danmarks Naturfredningsforening – lån af køkken.
- D. 3. oktober. Silkeborg Orienteringsklub, ungdomsstævne. Lån af leje af toiletter og ude-arealer.
- D. 8. oktober. Frivillige fra Landsbylauget, Textillaugget og fra Herningsholm – omvisning.
- D. 10. oktober. Fællesspisning, Støtteforeningen.
- D. 15. oktober. Privat selskab – omvisning.
- D. 27. oktober. Naturstyrelsen Midtjylland, jagt. Lån af 1. sal.

5.3.3 Skriftlige og mundtlige forespørgsler

I det forløbne år har museets personale besvaret mange såvel skriftlige som mundtlige forespørgsler vedrørende museets samlinger og tilknyttede emner. Mange personer har fået råd og vejledning om emner inden for såvel forhistorie som nyere tids kulturhistorie samt orientering om almindelig antikvarisk forvaltning. Efterhånden som den offentlige internet-portal med museernes samlinger bliver kendt, og efterhånden som vi får lagt en større del af vores samlinger ud på den, må vi forvente et meget stort antal forespørgsler pr. e-mail eller telefon, hvor man anmoder om fotokopier, digitale fotos eller fotos af genstande m.v.

5.3.4 Andet kulturformidlende arbejde

Herning Museum

Frivilligruppen Landsbylauget fortsatte deres arbejde med restaurering og formidling af Frilandsmuseet. Gruppen blev ledt af Jesper Meyer Christensen.

Textilforum

Tekstillaugget på Textilforum fortsatte deres arbejde med vedligeholdelse og fremvisning af museets maskiner samt formidling i håndarbejdetsteknikker, teknologihistorie og industrihistorie. Salon Tex blev startet i 2015. Gruppen mødes en gang om måneden omkring design-, mode- og tekstilemner. Målgruppen er yngre mennesker og arrangementerne afholdes på engelsk.

Herningsholm

Frivilliggruppen på Herningsholm, Herningsholmlauget, blev stiftet i 2015. Fra 1. april har de holdt Herningsholm åbent for publikum to dage ugentligt. Herningsholmlauget formidler herregårdens historie. Gruppen ledes af Tinna Møbjerg og Jesper Meyer Christensen. I forbindelse med oprettelse af Herningsholmlauget er Herningsholm Venner opløst.

Klosterlund Museum og Naturcenter

På Klosterlund Museum og Naturcenter fortsatte den frivillige arbejdsgruppe med det store renoveringsarbejde med nye toiletter, indgang og køkkenfaciliteter. Gruppen blev ledet af Søren Toftgaard Poulsen.

Vester Palsgaard Skovmuseum

Det frivillige arbejds hold fortsatte arbejdet med forbedring af tørvehuset, med op pudsning af vægge, flisegulv og fremstilling af port. Desuden færdiggørelse af handicaptoilet på museets 1. sal.

5.4 PR-virksomhed

Museum Midtjylland har i årets løb udsendt pressemeddelelse til et stort antal medier forud for alle arrangementer, udstillinger og foredrag, ligesom de har givet adskillige interviews til aviser, radioer og TV.

Museum Midtjylland har været omtalt i Herning Folkeblad og Herning bladet 13 gange. Textilforum er omtalt 40 gange, Arkæologien 27 gange, transformationen til Det nye Textilforum er omtalt 5 gange, Herningsholm er omtalt 23 gange og Frilandsmuseet er omtalt i 11 artikler.

National Presse

Arkæologien (specielt Danefæ-fundene fra Boest) har været omtalt 12 gange i den nationale og internationale presse.

Desuden er Museum Midtjylland aktiv på Facebook og Instagram.

På Klosterlund og Vester Palsgaard er der af turistforeningernes Hærvejsprojekt opstillet interaktive infoskærme til formidling af Hærvejen

Udsendelser:

D. 7. april deltog flere af arkæologerne i et indslag på TV Midtvest omhandlende ”bronzefundene fra Boest”.

D. 17. maj deltog Constanze Rassmann i et indslag på TV Midtvest om ”Bents bronzefund”.

D. 2. juni var Textilforum location for en udsendelse produceret af selskabet Mjaalands for Discovery Channel.

D. 15. oktober deltog Jesper Meyer Christensen i et indslag på TV Midtvest omhandlende arrangementet ”Kartoffelferie på Frilandsmuseet”.

D. 27. november deltog Astrid Skibsted Holm og Kristine Holm-Jensen i optagelser til TV-Midtvest produktionen Kludetæppet.

5.5 Publikationer

Brit Vestergaard: Tekstilsamlingen på Vester Palsgaard Skovmuseum. I: Midtjyske Fortællinger 2015

Jesper Meyer Christensen: Herningsholmlauget. I: Midtjyske Fortællinger 2015

Jesper Meyer Christensen: Herning besat og atter frit. I: Midtjyske Fortællinger 2015

Constanze Rassmann: Arkæologernes År. I: Midtjyske Fortællinger 2015.

Constanze Rassmann: Årets fund. Boest økserne. I: Fortællinger fra Højderyggen. 2015
Constanze Rassmann, Søren Timm Christensen, Vibeke Juul Pedersen: Pragtøkserne fra Arildskov.
Et depotfund fra Bronzealderen. I: Midtjyske Fortællinger 2015.

Kristine Holm-Jensen: Eibi Kjoler I: Herning-Bogen 2015, Historisk Forening for Herning
Kommune.

Kristine Holm-Jensen: Carite og Gymnastikdragtens dronning I: Dragtjournalen årg. 9, nr. 13, 2015.

Kristine Holm-Jensen: Den lille pige med iskagen. Marshallplan, produktivitet og amerikanisering,
I: Dragtjournalen årg. 9, nr. 13, 2015.

Kristine Holm-Jensen: Carite. I: Midtjyske Fortællinger 2015.

Søren T. M. Christensen: The Mesolithic inland settlement of Jutland (in press).

Artikel skrevet i forbindelse med seminaret ”Problems in Palaeolithic and Mesolithic Research”
afholdt til ære for Erik Brinch Petersen, 30. maj til 1. juni 2013.

Tinna Møbjerg: Årets gang på Museum Midtjylland. I: Midtjyske Fortællinger 2015

Vibeke Juul Pedersen: Hulbæltet ved Remmevej. I: Midtjyske Fortællinger 2015.

6.0 MUSEETS ORGANISATION OG ADMINISTRATION

6.1 Ejerforhold

Museum Midtjylland er en selvejende institution støttet af museumsforeningerne i Herning og Ikast-
Brande kommuner. Repræsentantskabet for Museum Midtjylland fungerer som bindeled mellem
den selvejende institution Museum Midtjylland og de forskellige foreninger.

Som medlem af Repræsentantskabet kan optages alle foreninger, der støtter Museum Midtjylland
eller en af museets afdelinger. Repræsentantskabet afholdt sit årsmøde den 19. maj på Herningsholm
og bestyrelsen konstituerede sig med: Lene Christensen som formand, Leif Thykjær som
næstformand, Marianne Bjørn og Liselotte Olsen som menige bestyrelsesmedlemmer.

6.2 Styrelsen

Museets styrelse består af syv medlemmer jf. vedtægter af d. 01.09.2015. Heraf vælges der to
medlemmer fra museumsforeningerne i henholdsvis Herning- og Ikast-Brande Kommune ved
årsmødet i Repræsentantskabet for Museum Midtjylland. Et medlem vælges af Herning Byråd, et
medlem af Ikast-Brande Byråd og et medlem af Region Midtjylland. Et medlem udpeges af Dansk
Mode og Textil samt et medlem vælges af personalet. Bestyrelsens sammensætning var følgende:
Marianne Bjørn (formand), Ove Nørholm (næstformand), Poul Boll, Henning Pedersen, Anne
Grethe Sørensen, Leif Thykjær og Martin Winther Olesen. På grund af en sygdom er Anne
Grethe Sørensen udtrådt af styrelsen og Kaare Graversen er indtrådt i stedet.

I Fonden for Blichermuseet på Herningsholm sidder som repræsentant for Museum Midtjylland
Henning Pedersen (formand) og Niels Henrik Thormann.

I Fonden for Textilforum sidder Tinna Møbjerg (formand) og Poul Boll som repræsentanter for
Museum Midtjylland

I Ejendomsselskabet Textilforum sidder Kristine Holm-Jensen som direktør og Tinna Møbjerg som
formand.

6.3 Foreninger

Herningsholm, Frilandsmuseet og Textilforum er støttet af Herning Museumssamfund. Der blev afholdt generalforsamling i Herning Museumssamfund den 24. marts.

I september 2010 blev frivilligruppen Landsbylauget, der arbejder med restaurering og formidling af Frilandsmuseet, dannet. Der er nu ca. 50 medlemmer. I 2015 stod Jesper Meyer Christensen for frivilligruppen i samarbejde med Niels Brinck.

På Textilforum tog frivilligruppen i 2012 navnet Tekstillauget. Gruppen er blevet udvidet og består af 63 personer. De arbejder med Textilforums trikotagemaskiner, væve og systue, ligesom de står for omvisninger, børneformidling og registrering. Tekstillauget holder planlægningsmøder ca. fire gange om året. Endvidere mødes Syerskecafeen hver den første onsdag i måneden på Textilforum. Det er et netværk for tidligere syersker og består af ca. 30 personer, der mødes til socialt og fagligt samvær på museet, uddannelsesinstitutioner eller virksomheder. En gruppe på ca. 10 personer deltager i planlægningen og udførelse af museets byvandring.

I december måned 2014 blev det første møde afholdt på Herningsholm for at starte en frivilligruppe op med navnet Herningsholmlauget. Dette arbejde er fortsat i 2015.

D. 7. december blev der afholdt fælles julefrokost på Textilforum for alle museets frivillige i Herning Kommune. 65 deltog ved denne lejlighed.

Klosterlund Museum og Naturcenter er støttet af Klosterlund Museumsforening. Der blev afholdt generalforsamling den 18. marts. På Klosterlund er der et frivilligt arbejds hold på 12-15 pensionerede håndværkere. I løbet 2015 har dette hold arbejdet med færdiggørelsen af det indvendige renoveringsarbejde af museets nye toiletter, nyt indgangsparti, køkkenfaciliteter og fremstilling af trapper til museets 1. Sal. Desuden har en del af de frivillige deltaget i museets aktiviteter i forbindelse med arbejdende museum og tørvetriller for en dag. De frivillige er meget aktive ved museets arrangementer. Til museets er der også tilknyttet en "Uldgruppe", som benytter museets lokaler ca. en gang om måneden, og de deltager også ligeledes i museets aktiviteter året rundt.

Vester Palsgaard Skovmuseum er støttet af Støtteforeningen Vester Palsgaard Skovmuseum. Der blev afholdt generalforsamling den 11. marts. Til museet er der tilknyttet et frivilligt arbejds hold på 12-15 pensionerede håndværkere og altnuligmænd. Holdet mødes hver anden torsdag. Arbejdet i 2015 har været færdiggørelse af handikaptoilet på 1. Sal og renovering af tørvelade med op pudsning af vægge, nyt gulv og ny vognport. Herunder er arbejds holdet også behjælpelig med småreparationer og generel vedligehold af skovridergården.

Lokalhistorisk gruppe Ejstrupholm. Gruppen på 6-8 personer mødes ca. en gang om måneden på museet. De behandler lokalhistoriske emner og finder oplysninger på billeder. Museet stiller lokaler til rådighed.

7.0 MUSEETS ØKONOMI

Museet modtager tilskud til driften fra Staten, Herning Kommune, Ikast-Brande Kommune, Fonden for Textilforum og Egefonden samt private tilskudsydere (se i øvrigt årsregnskab for 2015).

8.0 MUSEETS PERSONALE

8.1. Personaleforhold

Fastansat personale pr 31.12.2015: museumsvært Emilie Svarer Bai Andersen, museumsinspektør cand.mag. Lone Ritchie Andersen, museumsforvalter Niels Brinch, museumsinspektør cand.mag. Jesper Meyer Christensen, museumsinspektør cand.mag. Søren Timm Christensen, arkæolog Mikkel Fuglsang, arkæolog Ann Catherine Gadd, museumsforvalter Kjeld Hansen (fratrådt 30. november), arkæolog Jonas Helt, museumsinspektør cand.mag. Kristine Holm-Jensen (har fra 1. februar 2015 været frikøbt til projekt Uld), museumsass. Jørgen Hougaard, museumsvært Lotte Jensen, arkæolog Ditte Skov Jensen, museumsass. Jakob Mohrsen Kjær, museumsass. Anne Marie Larsen, museumsdirektør lic.phil. Tinna Møbjerg, museumsass. Christina Vestergaard Nielsen, prokurist Ester Nielsen (fratrådt 30. november), arkæolog Thomas Booker Nielsen, museumsinspektør cand.phil. Martin Winther Olesen, museumsass. Michael Olesen, museumsinspektør cand.mag. Vibeke Juul Pedersen, museuminspektør cand.mag. Anne Mette Poulsen, museumsinspektør, cand.phil. Søren Toftgaard Poulsen, museumsinspektør ph.d. Constanze Rassmann, museumsass. Susanne Sander Ringaa, regnskabschef Jane Skriver (tiltrådt 1. december), museumsass. Bjarne Sørensen, bogholder Karin Sønderby, naturvejleder Carsten Tatarczuk, museumsinspektør cand. mag. Brit Vestergaard.

Projektansatte magasin: Janne Sørensen, Irma Ziliene.

Projektansatte nyere tid: Anne Line Trøllund Nielsen. Astrid Skibsted Holm.

Projektansatte arkæologi: Poul Mikkelsen, Kent O. Laursen, Daniel Tobijanski, Esben Klinker Hansen, Zsofia Kölcze, Anne-Mette Jørgensen, Ditte Guldager Nielsen, Rikke Isler, Henk Boer, Keith Pinto, Alex Storm Skoglund

Praktikanter og andre ansatte: arkæologstuderende Pernille Thorup, arkæologstuderende Carolina Ferreira, universitetspraktikant Peter Nielsen, skolepraktikant Andreas Christian Kammeyer-Andersen, praktikant Else Sørensen, praktikant Mette Hansen, praktikant Pia Brunhøj Laugesen, praktikant Åse Justesen. Via-studerende Klara Schackinger Jensen, museumsvært Ulrik Goul. Hans Rostholm er stadig tilknyttet Museum Midtjylland i forbindelse med udgivelser af publikation om Hammerum-pigen.

8.2 Udvalg, puljer og andre netværk

Der afholdes personalemøde på Textilforum hver den første mandag i måneden og ad hoc-møder på museerne i Ikast-Brande. Derudover afholdes afdelingsmøder med de respektive afdelingsledere. Tinna Møbjerg fungerer som sekretær for Museum Midtjyllands styrelse og er bisidder i bestyrelsen for Fonden for Blichermuseet på Herningsholm, formand for fonden for den selvejende institution Textilforum herunder ejendomsselskabet Textilforum. Hun har desuden afløst Søren Toftgaard Poulsen som medlem af bestyrelsen for Brunkulsmuseet i Søby og repræsenterer Blichermuseet på Herningsholm i Blicherselskabets bestyrelse.

Tinna Møbjerg deltager løbende i Herning Kommunes kulturledermøder, i regionens møder i forbindelse med Midtjyske Museers Udviklingsråd. Desuden deltager hun i netværket for museumsledere i Region Midtjylland og er medlem af Midtjysk Lederforum.

Tinna Møbjerg har i årets løb afholdt en række møder med kultur- og fritidsforvaltning i både Herning og Ikast-Brande kommuner i forbindelse med museets udviklingsplaner. Derudover er der sammen med Kristine Holm Jensen afholdt en lang række møder med sponsorer og fonde omkring tilvejebringelse af det økonomiske grundlag for Det nye Textilforum.

Tinna Møbjerg er medlem af Kulturstyrelsens strategigruppe vedr. ældre stenalder. I 2013 blev hun udpeget af Kulturstyrelsen til at være med i følgegruppen for de arkæologiske undersøgelser af submarine bopladser ved Hjarnø og i de store arkæologiske undersøgelser i forbindelse med Femern Bælt. Tinna Møbjerg sidder også i bestyrelsen for Konserveringscenter Vest, for MMEx og Intrace.

Hun sidder desuden i styregruppen og forretningsudvalget for Middelalderborge i Region Midtjylland og er medlem af Folkeuniversitetets Herning-komite. Derudover deltager hun i det internationale netværk. Stone Age bog site workgroup.

Museum Midtjylland er medlem af Textilforeningen og her har Tinna Møbjerg, Kristine Holm-Jensen og Jesper Meyer Christensen deltaget i flere virksomhedsbesøg.

Jesper Meyer Christensen deltager i Formidlernetværk Herning og deltager i projektet Region Midtjylland som Herregårdslandskab.

Ester Nielsen deltager i netværk vedr. administration med de øvrige museer i den østlige del af Region Midtjylland.

Kristine Holm-Jensen er styregruppemedlem i Dragt- og Tekstilpuljen, samt medlem af Dragtjournaludvalget under Dragtjournalen – Tidsskrift udgivet af den Danske Dragt- og Tekstilpulje. Medlem af Industri- og Håndværkspuljen. Sidder i Formidlernetværket i Herning Kommune.

Søren Toftgaard Poulsen repræsenterer museet i Landbrugspuljen, Havepuljen og Industripuljen, medlem af bestyrelsen for Vildbjerg gamle Smedje, sekretær for Klosterlund Museumsforening og støtteforeningen Vester Palsgaard Skovmuseum.

Brit Vestergaard repræsenterer museet i den nydannede kulturhistoriske madpulje.

Hans Rostholm er medlem af forretningsudvalget i Kulturelt Samråd Herning, medlem af samrådets arbejdsudvalg vedr. Liv. i Sdr. Anlæg og Klassisk Musikfestival (KMF 336), bestyrelsesmedlem i musikforeningen Dacapo og medlem af bestyrelsen for Landsforeningen Kulturelle Samråd i Danmark.

Lone Ritchie Andersen er med i to internationale arbejdsgrupper: Stone Age bog site workgroup og Lithic Scatters.

Søren Timm Christensen deltager i den internationale netværksgruppe ”Stone Age bog site workgroup”

Martin Winther Olesen deltager i netværk vedr. jernudvinding ved Funder Å samt i forskningsnetværket ”Smedens Rum” vedr. jernudvinding, smedjer og jernhåndtering i ældre og yngre jernalder og er medlem af netværkets styregruppe.

Vibeke Juul Pedersen deltager i netværksgruppen Bronzealdernet og i ”Stone Age bog site workgroup”.

Constanze Rassmann deltager i Formidlernetværk Herning, i netværk Geofysik, Bronzealdernet og sidder i Bronzealderstrategigruppen.

8.3. Faglige møder og seminarer

Museum Midtjylland

Tinna Møbjerg

D. 14. januar: visionsdag for konserveringscentre i Skive, Ølgod og Vejle på Skarrild Hus.

D. 15. januar: Inspirationstur til Vejlemuseerne med styrelsen.

D. 21.-22. januar: Møde i Korsør for ODM's chefnetværk

- D. 28. januar: Inspirationstur til Vordingborg med styrelsen
- D. 4. marts: Årsmøde i MMU på Museum Silkeborg
- D. 12. marts: Fremtidens salgsledelse, Midtjysk Lederforum
- D. 29. april: Møde med Rene Foli, Via design.
- D. 7-9. maj: Generalforsamling i Midtjysk Lederforum i Wien.
- D. 11. maj: Møde om arkæologi og forskning i Odense.
- D. 27. maj: Projekt: Levedegørelse sammen med MMEEx på Energimuseet.
- D. 19. juni: Projekt: Levedegørelse sammen med MMEEx på Glud Museum
- D. 11. august: Møde med Handicaprådet omkring udviklingen af Det nye Textilforum.
- D. 24. august: Deltagelse i ”Seminar om digital strategi og digital formidling” på Museum Østjylland i Randers.
- D. 6. september: Møde + workshop vdr udviklingen af ”Digitale Tråde over Landskabet” på Alexandra Instituttet i Århus.
- D. 8. september: Møde med Michael Frausing, Dansk Center for herregårdsforskning omkring Herningsholm.
- D. 8.-9. oktober: Kulturstyrelsens årsmøde Korsør.
- D. 3. november: Møde på Nationalmuseet, præsentation af Boestfundene for HKH Dronning Margrethe II.
- D. 4. december: deltagelse med indlæg til afskedsseminar i forbindelse med Helle Juel Jensens fratrædelse, Århus Universitet.
- D. 16. december: Deltagelse i koordineringsmøde ang. Innovation Camp afholdt i samarbejde med Aalborg Universitet Turismeuddannelse, Herning Kommune, Visit Herning og MCH.

Arkæologi

Lone Ritchie Andersen

- D. 29. maj: deltagelse i seminar på Moesgård Museum ”Undersøgelser af ældre stenalder I Danmark 2014-2015”.
- D. 24. august: Deltagelse i ”Seminar om digital strategi og digital formidling” på Museum Østjylland i Randers.
- D. 27. august: Møde vdr samarbejde om artikel om HEM 5227 Mosebo V med Jannie H. Larsen og Neeke Hammers, Moesgård. På Moesgård.
- D. 15. september: Møde med Museum Silkeborg (Kaj F. Rasmussen & Karen Rysgård) vdr meso-samarbejde. På HEM.
- D. 6. september: Møde + workshop vdr udviklingen af ”Digitale Tråde over Landskabet” på Alexandra Instituttet i Århus.
- D. 17. november: ODMs faglige orienteringsmøde på Comwell i Kolding.
- D. 2. december: Fosfatseminar på Museum Sønderjylland i Haderslev.

Henk Boer

- D. 26.-27. marts: Deltagelse i seminar ”Middelalderborge i Region Midtjylland” på Nørre Vosborg.

Søren Timm Meltvedt Christensen

- D. 29. maj Oplæg: Trindtoft – en motorvejsudgravning med fund fra maglemosekulturen. På seminar på Moesgård Museum: Undersøgelser af ældre stenalder i Danmark 2014-2015.
- D. 4. december: deltagelse i afskedsseminar i forbindelse med Helle Juel Jensens fratrædelse.

Mikkel Fuglsang

- D. 4. december: deltagelse i afskedsseminar i forbindelse med Helle Juel Jensens fratrædelse.
- D. 21. januar: Deltagelse i seminar om Sallingholm i regi af ”Middelalderborge i Region Midtjylland” på Moesgård Museum.

Ann Catherine Gadd

D. 20. januar: Introduktion til 3D opmåling og arkæologi, på Moesgård Museum.

D. 2. december: Fosfatseminar på Museum Sønderjylland i Haderslev.

Jonas Helt

D. 11. juni Arkæologisk GIS forum 2015 (AGF 2015) på Moesgård Museum.

D. 24. august: Deltagelse i "Seminar om digital strategi og digital formidling" på Museum Østjylland i Randers.

Rikke Isler

D. 21. januar: Deltagelse i seminar om Sallingholm i regi af "Middelalderborge i Region Midtjylland" på Moesgård Museum.

D. 26.-27. marts: Deltagelse i seminar "Middelalderborge i Region Midtjylland" på Nørre Vosborg.

Ditte Skov Jensen

D. 29. maj: Oplæg på seminar på Moesgård Museum: Undersøgelser af ældre stenalder i Danmark 2014-2015.

D. 04. december: deltagelse i afskedsseminar i forbindelse med Helle Juel Jensens fratrædelse.

Martin Winther Olesen

D. 15. januar: Inspirationstur til Vejlemuseerne med bestyrelsen.

D. 27. januar: deltagelse i møde på Moesgård vdr geofysik

D. 28. januar: Inspirationstur til Vordingborg med bestyrelsen

D. 3. februar: Møde med vejdirektoratet i Skanderborg

D. 11-13. marts: Indlæg ved konference om geofysik og jernudvinding ved NTNU-Trondhjem

D. 26-27. marts: Deltagelse i seminar "Middelalderborge i Region Midtjylland" på Nørre Vosborg.

D. 7. maj: Møde på Moesgård.

D. 11. maj: Arkæologmøde med de midtjyske museer i Horsens.

D. 19. maj: Repræsentantskabsmøde Museumssamfundet.

D. 20. maj: Møde på Moesgård for at projektudvikle "Sammen og hver for sig"-jernalderprojekt.

D. 18. juni: Møde i Herning Kommune grønt råd, med indlæg.

D. 12. august: Møde med vejdirektoratet i Skanderborg

D. 3. september: Møde i Herning kommune, Grønt Råd

D. 18. september: Møde på Moesgård vedr. geofysiske projekt "Isbjerg"

D. 29. september: Arkæologmøde med de midtjyske museer i Silkeborg.

D. 4-5. november: Indlæg til Alken Enge seminar på Moesgård.

D. 12. november: Deltagelse i Seminar "Tracking Culture and Change" på Moesgård.

D. 17. december: Møde konserveringscenter i Ølgod, Motorvejskonservering.

Vibeke Juul Pedersen

D. 29. maj: deltagelse i seminar på Moesgård Museum "Undersøgelser af ældre stenalder I Danmark 2014-2015".

D. 24. august: Deltagelse i "Seminar om digital strategi og digital formidling" på Museum Østjylland i Randers.

D. 6. september: Møde + workshop vdr udviklingen af "Digitale Tråde over Landskabet" på Alexandra Instituttet i Århus.

D. 5. november: Besøg af udgravning Viborg

Anne Mette Poulsen

D. 24. august: Deltagelse i "Seminar om digital strategi og digital formidling" på Museum Østjylland i Randers.

Constanze Rassmann

- D. 15. januar: Inspirationstur til Vejlemuseerne med bestyrelsen.
- D. 15. januar: møde med Louise Felding, Vejlemuseerne, vedr. geofysik.
- D. 27.januar: deltagelse i møde på Moesgård vdr geofysik
- D. 28. januar: Inspirationstur til Vordingborg med bestyrelsen
- D. 3.februar: Møde med vejdirektoratet i Skanderborg
- D. 25. marts: Møde i Kulturstyrelsens vedr. Bronzealderstrategi.
- D. 11. maj: Arkæologmøde med de midtjyske museer i Horsens.
- D. 11. maj: Møde med Per Borup, Horsens Museum, vedr. Boest.
- D. 29. maj: deltagelse i seminar på Moesgård Museum "Undersøgelser af ældre stenalder I Danmark 2014-2015".
- D. 10-12.juni: Oplæg på Bronzealderseminar i Göteborg.
- D. 26. juni: Møde i Vejle vedr. grundlæggelse af et bronzealdernetværk.
- D. 9. september: Møde i Vejle med konserveringsafdeling.
- D. 18. september: Møde på Moesgård vedr. geofysiske projekt "Isbjerg"
- D. 29. september: Arkæologmøde med de midtjyske museer i Silkeborg.
- D. 2. november: Møde med forskningschefer.
- D. 3. november: Møde på Nationalmuseet, præsentation af Boestfundene for HKH Dronning Margrethe II.
- D. 12. november: Deltagelse i Seminar "Tracking Culture and Change" på Moesgård.
- D. 16.-17. november: Oplæg på ODM møde Kolding
- D. 26. november: Møde på Nørre Vosborg omkring kulturliv i Midtjylland.
- D. 04.december: deltagelse i afskedsseminar i forbindelse med Helle Juel Jensens fratrædelse.

Nyere tid i Herning Kommune

Jesper Meyer Christensen

- D. 12. januar. Deltog i møde på Viborg Museum i forbindelse med projektet Middelalderborge i Region Midtjylland.
- D. 15. januar. Deltog i inspirationstur til Vejlemuseerne.
- D. 26. januar. Deltog i workshopen Med håndværkerne på valsen, Hjerl Hede.
- D. 29. januar. Deltog i inspirationstur til Danmarks Borgcenter.
- D. 15. april. Deltog i den ordinære generalforsamling i Kultursamarbejdet Midt- og Vestjylland.
- D. 15. juni. Deltog i møde i Formidlernetværket Herning.
- D. 6. oktober. Deltog i konferencen European Encounters, estates and landscapes på Gl. Estrup.
- D. 15. december. Deltog i informationsmøde i Kulturstyrelsen om Historier om Danmark.

Kristine Holm-Jensen

- D. 15. januar: Inspirationstur til Vejlemuseerne med bestyrelsen.
- D. 28. januar: Inspirationstur til Vordingborg med bestyrelsen
- D. 30 januar: Deltog i Via Design afgangsshow Århus Rådhus.
- D. 24. februar: Deltog i repræsentantskabsmøde i Kulturelt Samråd Herning.
- D. 24. august: Deltagelse i "Seminar om digital strategi og digital formidling" på Museum Østjylland i Randers.
- D.16. december: Deltagelse i koordineringsmøde ang. Innovation Camp afholdt i samarbejde med Aalborg Universitet Turismeuddannelse, Herning Kommune, Visit Herning og MCH.

Nyere tid i Ikast-Brande Kommune

Søren Toftgaard Poulsen og Brit Vestergaard deltog i følgende:

- D. 24. august: "Seminar om digital strategi og digital formidling" på Museum Østjylland i Randers.
- D. 2. december. Seminar på Energimuseet i Industri puljen og Landbrugspuljen

9.0 BYGNINGS- OG UDENDØRSAREALER

9.1. Bygnings- og arealændringer

Textilforum

I forbindelse med flytningen af administration, arkiv og bibliotek samt arbejdspladser til Textilforum blev der påbegyndt installation af både tyveri- og brandsikring. Installationen blev afsluttet primo 2015.

Vester Palsgaard Skovmuseum

Der blev installeret brandsikringsanlæg på museet i 2015.

Klosterlund Museum og Naturcenter

I forbindelse med renoveringen er der i 2015 blevet installeret brandsikringsanlæg.

9.3 Udendørsarealer

Frilandsmuseet

I 2010 blev Landsbylauget etableret med henblik på, at frivillig arbejdskraft vil påtage sig opgaven at få restaureret de nedslidte bygninger på Frilandsmuseet.

I 2015 er husene og museumshaven fortsat blevet vedligeholdt. Restaureringen af stuehusets østlige gavl, der blev påbegyndt i 2014, vil være færdiggjort i foråret 2016.

I kålgården bag Ane Maries Hus bliver der dyrket kartofler og grøntkål, der bliver anvendt i formidlingsøjemed. Der holdes fortsat bier, og honningen sælges i museumsbutikken.

Økonomisk stræbes der efter, at Frilandsmuseet skal hvile i sig selv, dvs. de fleste materialer finansieres ved hjælp af indsamling og sponsorater samt ansøgninger til forskellige fonde.

Vester Palsgaard Skovmuseum

Der er blevet gjort klar til etablering af planteskole i 2016.

Klosterlund

I forbindelse med den store renovering af publikumsfaciliteterne er der blevet arbejdet med planer for et nyt udenoms areal.

10.0 INVENTAR OG MATERIEL

10.5 Magasinindretning og – udstyr

Museum Midtjylland

Museet har været meget udfordret på magasinforholdene set i lyset af, at det lejede magasin i Bording blev opsagt, og at Herning Museum skulle fraflyttes og tømmes. Derfor er der nu lejet tre haller i Kollund. To af disse er indrettet med klimastyring etc.

I 2015 er der arbejdet målrettet på at udskille de genstande, der ikke er bevaringsværdige, at flytte de resterende genstande, igangsætte pladsregistrering og få nedlagt de små magasiner rundt i området, således at Museum Midtjylland kun har to magasiner. Den ene i Kollund, som rummer arkæologi, genstande fra skoven og det åbne lands kulturhistorie. Det andet magasin er de to nederste etager i Væveribygningen på Vestergade, som rummer et maskinmagasin for tekstilmaskiner nederst og et tekstilmagasin på stueetagen.

Arbejdet med løsning af museets magasinforhold fortsætter i 2016 og forventes at være afsluttet medio 2017.

11.0 BESØGSTAL

Statistik

Besøgende på Museum Midtjyllands fem afdelinger er i alt 17754.

Antallet fordeler sig med 969 på Frilandsmuseet (fordeling mellem børn og voksne mangler), 790 på Herningsholm (fordeling mellem børn og voksne mangler), 7164 voksne (inkl. offentlige byvandring) og 1041 børn på Textilforum, 2484 voksne og 755 børn på Vester Palsgård og 2837 voksne og 1954 børn på Klosterlund.

Museets personale har gennem eksterne foredrag og workshops formidlet til 1343 personer.

**museum
midtjylland**

